SOLDATUL

Nr. 399 | APARE MARȚEA, JOIA și SÂMBĂTA | Foaie de lămuriri și informații pentru ostași | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STR. SĂRINDAR Nr. 5-7-9 BUCUREȘTI

INGRIJORĂRI ȘI TEMERI SOVIETICE

Am văzut din articolul nostru precedent ce a însemnat în realitate reforma lui Stalin pentru restabilirea libertății religioase în Uniunea Sovietică. Ateismului oficial de Stat, susținut de Stat mai cu seamă în școala sovietică, marxistă și laică, i s'a adăogat o și mai necruțătoare împilare fiscală împotriva Bisericii.

Conducerea bolșevică de la Moscova, nu e, prin aceasta, la singura ei manevră de înșelătorie. Șiretleniile grosolane ale acestor asiatici cu mintea turbure și sufletele sterpe se țin lanț și ele nu urmăresc, decât să înșele lumea asupra realităților pozitive din Uniunea Sovietică. Astfel tot astă toamnă, Stalin convocase la Moscova un congres panslav alcătuit de aventurieri mai mult sau mai puțin autentici slavi din țările de origine slavă. Moscova internaționalistă a Uniunei Sovietice manifesta astfel un foarte ciudat și suspect rasism, în contradicție flagrantă cu toată doctrina comunistă. Se schimbase ceva în structura Statului sovietic, sau în gândirea politică a comunismului? E foarte probabil, că nu. Era o altă manevră, tot așa de grosolană și tot așa de nesinceră. Căci după ce Stalin a isbutit să încheie un pact de amiciție și de alianță cu ficțiunea cehoslovacă a d-lui Beneș și să-și legitimeze suveranitatea asupra acțiunei banditești și comunistă condusă de Tito în fosta jugoslavie, problema panslavistă, reînviată sovietic, a căzut repede din actualitate. Moscova își făcuse treburile.

Dar Stalin n'a renunțat la idealurile revoluției comuniste universale. Vrea o Uniune Sovietică Europeană, în care desigur panslavismul nu mai are niciun rost și nu se știește să o spună răspicat și în cabinetele diplomatice „burgheze" de la Londra și de la Washington, ca și prin toate instrumentele sale de propagandă.

Ori dacă stăm să examinăm și să adâncim mobilul acestor oscilații pe extreme ale politicei bolșevice din ultimele șase luni ne dăm seama că în ele e ceva nesănătos. Uniunea Sovietică prezintă pe graficul vremii aspectele de variații brusce, ca în pulsațiile unui om greu bolnav. In adevăr, cu toată gălăgia pe care o fac instrumentele de propagandă bolșevică, pentru a ține pe primul plan în atenția opiniei publice mondiale deciziile lui Stalin, vrerile lui stânjenitoare pentru aliații Uniunii Sovietice, pretențiile lui de a impune condiții pentru reorganizarea lumii după războiu, acest fel ascunde în realitate îngrijorările și temerile Moscovei pentru însăși soarta comunismului. Căci războiul nu s'a terminat; el pare să se așeze cu temeiu pentru lungă durată; iar conducătorii bolșevici de la Moscova își dau bine seama că multă vreme nu vor mai putea să țină în frâu masele sovietice istovite de războiu și de insuccese militare

D. I. Cucu

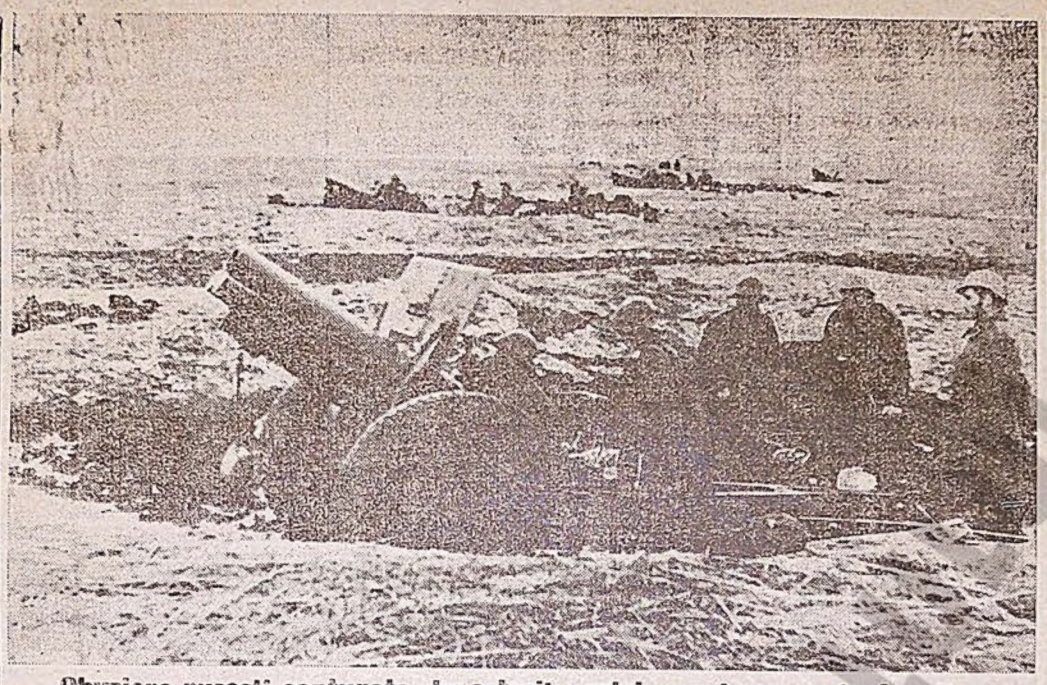

Obuziere ruseşti capturate de ostaşii noştri, sunt repuse în funcţiune.
(S.M.P.) — Matei Constantin.

PĂMÂNT ROMÂNESC

Dacă ai în fața ta o hartă a răspândirii românilor, constați cu multă bucurie, că pretutindeni românii se găsesc în masse compacte, excluzând aproape cu desăvârșire străinii din mijlocul lor. Sunt într'adevăr foarte puține acele pământuri românești, unde românii să se găsească amestecați cu străinii sau să se găsească într'o minoritate evidentă.

Privind harta demografică de la apus spre răsărit, începând cu gurile Crișului, Mureșului și Timișului și pornind în spre răsărit până la Nistru și apoi până la Bug, observi că pe toate meleagurile Daciei de odinioară, românii sunt ca niște păduri dese de brazi, în mijlocul cărora nu se găsesc decât întâmplător și arbori străini.

Banatul, Crișana, Maramureșul, Ardealul, sunt provincii cu o majoritate sdrobitoare românească. Nordul Ardealului cu județele Sighetul Marmației, Someșul, Năsăudul, Clujul, sunt regiuni în cari străinii nu se află decât în mod întâmplător. Năsăudul și Someșul au aproape 100% români.

Muntenia și Moldova sunt apoi cu desăvârșire românești. Basarabia, cu excepția județelor din sudul ei este deasemenea numai românească.

Intre Nistru și Bug, în Macedonia, în nordul Bulgariei întâlnim iarăși numeroase masse compacte de români.

Dacă examinăm încă hotarele României de azi, nu putem să nu exclamăm plini de mâhnire. Căci chiar dacă în răsărit dreptatea românească a fost înfăptuită, în altă parte, massele românești trăesc sub stăpânirea străină, văduviți de libertatea atât de dragă lor.

Când am fost întrebați pentru ce luptăm pe frontul de răsărit, am răspuns răspicat: pentru că avem frați de desrobit. Pentrucă vrem, ca tot pământul locuit din vecii vecilor de români, să devină românesc.

Așa după cum procedăm astăzi, așa am procedat și în trecut.

Suntem unul dintre puținele popoare care n'am râvnit niciodată la pământ străin.

Privind încă odată harta răspândirii românilor pe suprafața globului, vedem cu amărăciune, că românii n'au ajuns decât pentru un timp extrem de scurt să trăiască sub același sceptru.

Am înfăptuit odinioară unirea sub Mihai Viteazul. Această unire a fost mai mult decât trecătoare. Odată cu moartea voevodului, țările românești au devenit din nou pradă altor popoare.

Războiul mondial ne-a dat în sfârșit dreptatea mult așteptată. Provinciile românești au devenit un singur trup. Dar parcă ar fi fost un blestem. Abia au trecut două decenii și fiarele au reușit să ne despartă din nou.

N'o spunem nici ca laudă și nici ca o slăbiciune. Adevărul adevărat este acela că, noi românii n'am stăpânit niciodată vreun pământ, care să nu fi fost românesc. Și aceasta nu pentru că n'am fi putut duce și noi războaie de cucerire. Căci har Domnului, viteji am fost întotdeauna și n'a fost popor cu care să nu ne măsurăm puterile și numai rar s'a întâmplat ca numărul lor covârșitor să iasă biruitor. Dacă n'am râvnit totuși la pământ străin, aceasta s'a datorat numai faptului că firea noastră cinstită a respectat întotdeauna avutul altuia, în dorința ca și avutul nostru să fie respectat.

Aruncând însă ochii asupra pământurilor stăpânite de vecinii noștri nu putem să ne ascundem revolta, când vedem că aceste popoare au trăit mereu pe spinarea altora și toate războaiele duse de ei au urmărit neîncetat același țel: supunerea altor popoare.

Fără îndoială că alta a fost morala altădată. Veacurile cari au trecut au avut legile lor brutale. Supunerea altor neamuri n'a fost considerată ca un păcat. Astăzi însă trăim vremuri mai luminate. Mintea sănătoasă din veacul nostru nu va mai putea admite, că alte națiuni, oricât se vor socoti ele de alese, să poată încătușa libertatea vecinilor.

Războiul pe care îl ducem în răsărit, oricât va mai dăinui, nu va putea avea alt rezultat decât acela al eliberării pentru totdeauna a fraților noștri subjugați, fie că ei au fost supuși de vecinul din răsărit sau alt vecin.

CREDINȚA IN VICTORIE

Credința în victorie este arma cea mai prețioasă într'un războiu. Toate biruințele mari au fost câștigate cu ajutorul acestei arme.

In fața tunurilor, oricât de desăvârșite vor fi ele, pot fi opuse altă arme și mai puternice. Cele mai formidabile cazemate pot fi distruse prin efectul bombelor. Nimic nu poate însă clinti moralul unui popor conștient de drepturile sale și hotărît să învingă.

Sdruncinările moralului populației, a fost țința de căpetenie a beligeranților din toate timpurile. Acel care a reușit să nimicească încrederea în victorie a adversarului său, a fost câștigătorul sigur al luptei.

Dușmani noștri au încercat bine înțeles să clatine și încrederea noastră în rezultatele luptei. Printr'o propagandă abilă, ei au căutat să ne prezinte situația ca disperată, înfățișându-ne piedici, peste cari nu am mai putea trece. Toate încercările adversarilor noștri au rămas însă fără nici un rezultat. Increderea românească în victorie, în loc să scadă, a crescut mereu.

Trecutul nostru n'a fost niciodată prea comod. N'am avut niciodată ani de pace și liniște. Ochii vecinilor au fost țintiți mereu spre hotarele noastre, astfel că a trebuit să stăm veșnic cu arma la picior. Totuși nu ne-am plâns niciodată împotriva sorții și oricât de negri și amenințători ar fi fost norii cari pluteau deasupra capului nostru, nu ne-am lăsat cuprinși de desnădejde. Noi am știut și știm că „ce e val ca valul trece" și eternă nu rămâne decât dreptatea Dumnezeiască, care ne va proteja.

Am mai avut noi dușmani numeroși cât „frunzele codrilor și nisipul mărilor". Dar așa după cum risipește furtuna pleava întâlnită în cale, așa ne-am risipit și noi dușmani și Românul are o încredere nemărginită în steaua sa. In clipa când totul părea că e pierdut, salvarea românului soseа pe neașteptate. Crezând mereu și crezând hotărît în victorie, minunea se înfăptuia pe negândite.

Cu ajutorul credinței poți muta munții din loc. Cu ajutorul credinței poți înfrânge și pe cel mai puternic dintre adversari.

Să ne gândim la timpurile trecute în cursul războiului trecut. Dușmani noștri ne socoteau pierduți pentru totdeauna. Și totuși sufletul românesc a crezut și atunci cu tărie că salvarea nu poate fi departe. Conducătorii țării, comandanții de oaste în frunte cu însuși regele Țării au crezut cu o credință nestrămutată, că țelurile pentru cari am intrat în războiu, vor fi înfăptuite. Și într'adevăr granițele țării au fost întregite, atât în apus cât și în răsărit.

Azi românii au același ideal; rotunjirea granițelor românești în spre apus și răsărit. Strânși uniți în jurul tronului și Conducătorului, trăim aceleași clipe de încredere în izbânda finală a neamului nostru. Dreptatea istoriei va trebui să fie din nou înfăptuită și robii vor vedea din nou lumina soarelui românesc.

Ion Munteanu

Pagina Literară

VASILE POROJAN

de VASILE ALECSANDRI

Am pierdut zilele trecute un tovarăș de copilărie, care purta un nume mai mult de satră decât de salon, căci se numea Porojan! El a fost unul din robii noștri. Țigan lingurar de soiul lui, însă pitar de meserie.

Mărturisesc că m'am simțit cuprins de o adâncă mâhnire, când am aflat că el s'a mutat pe ceea lume, ca multi din contemporanii mei, boieri, țărani și țigani, cu care m'am încălzit la soarele Moldovei timp de jumătate de secol si mai bine! Am pierdut în Vasile Porojan pe cel de pe urmă martor al începutului vieții mele, rivalul meu în jocul de arșice și în asvârlitura de pietre pe deasupra bisericii Sfântului Ilie din Iași, vecină cu casa părintească.

Valurile lumii și treptele sociale ne-au despărțit mult unul de altul, eu înălțându-mă pe scară mai până la vârful ei, și el rămânând jos, fără a putea pune piciorul nici măcar pe întâia treaptă; însă acum 50 de ani eram amândoi egali dinaintea soarelui, fiind deopotrivă pârliți de dânsul, și formam o pereche nedespărțită de cum răsărea lumina zilei, până ce apunea. Poamele din grădină nu apucau niciodată a se coace din cauza noastră, căci amândoi știam a ne agăța ca veveritele pe vârfurile cele mai înalte ale copacilor roditori.

Meșteri în arta de a fura merele și perele de pe crengi, îndrăzneți la asaltul stogurilor de fân, din vârful cărora ne plăcea a ne da de-a rostogolul, neobosiți la „puia gaia", la „poarca", la „turca" și chiar iscoditori de noui jocuri, eram mândri unul de altul!... Singura deosebire ce exista între noi doi consista într'aceea că, pentru fără-de-legile noastre copilărești, numai Porojan era pedepsit de către jupâneasa din casă, mama Gahița! Câte bătăi a mâncat el sărmanul pe socoteala mea!... De abia scăpat din mânile jupânesei, cu chica topor și cu obrajii îmbujorați de palme, el alerga la mine și, uitând usturimea, mă îndemna să ne jucăm iar. Eu îl mângâiam dându-i câteva parale turcești, ca să cumpere halviță și simit...

Ce talent avea el pentru confecționarea arcelor de nuiele cu săgeți de șindrilă! Cum știa de bine să înalțe smeii de hârtie poleită până sub nori și să le trimeată răvașe pe sfoară!.. Acei smei cu cozi lungi erau fabricați de dascălul bisericii și purtau pe fața lor următoarele cuvinte scrise cu slove cirilice:

„Afurisit să fie cu tot neamul lui și să ardă în jăratecul iadului, acel care va găsi acest smeu căzut și nu l-ar aduce în ograda Sfântului Ilie".

Smeul sforăind purta acest blestem pe deasupra orașului, fiind pândit de toți băieții mahalalelor, și când i se întâmpla să cadă din văzduh, devenea prada lor; blestemul nu producea nici un efect, din cauză că hoții nu

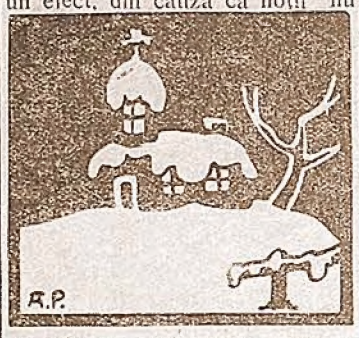

știau carte, însă Vasile Porojan pleca îndată ca să-și găsească paguba, sărea peste zaplazuri, peste garduri, până ce da de hoți, începea ceartă cu ei și câteodată izbutea a se întoarce cu o bucățică din coada smeului în mâini. Iar mai adeseori el venea cu părul vâlvoiu și cu cămașa ruptă.

Atunci fața lui se posomora și ochii lui se aprindeau de dorul răzbunării. Cu o iscusință de sălbatec, el își pregătea armele, adică o piatră rotundă legată de capătul unui pac de sfoară și, când vedea pe deasupra capului înălțându-se vreun smeu străin, deodată asvârlea piatra în văzduh și o asvârlea cu atâta măestrie, încât piatra sbura totdeauna pe deasupra sforii smeului și cădea iar lângă el.

„Al nostru-i, coconașule!"... striga Porojan cu glas triumfător; și în adevăr, trăgând sfoara lui încâlcită de aceea a smeului, acesta în curând cădea în mânile noastre.

Ce bucurie!... Nici o comoară nu putea plăti acea izbândă.

Tovarășul meu, pe lângă aceste dispoziții de știință strategică, mai poseda și aplecări artistice: el suna din drâmbă cu un talent la care n'am putut ajunge niciodată și pe care-l admiram mai mult decât am admirat mai târziu talentul lui Liszt.... știa să imite șuierul șerpilor și să-i cheme astfel la el, când ne rătăceam împreună prin fânețele înflorite din lunca dela Mircești însă toate aceste aptitudini ale lui fiind nesocotite, el a fost destinat a deveni pitar.

Intr'o bună dimineață, Porojan a fost dat pe mâna unui brutar pentru ca să învețe a plămădi pâni, ciurecuri, colaci, cozonaci, etc., și eu am fost trimes la pensionul d-lui Cuénim, ca să învăț tot ce se învăța pe atunci: un pic de franțuzească, un pic de nemțească, un pic de grecească și ceva istorie și ceva geografie pe deasupra.

Adio nepăsare a copilăriei! adio libertate! adio fericire!

Ce-a fi pățit tovarășul meu sub lopata brutarului nu știu, dar cât pentru mine îmi aduc aminte că, lipsit de Porojan, îmi părea că eram o ființă fără umbră.

PRIETENI VECHI

de GR. PATRICIU

— „Și zi așa, ai?... Da știi ce bine îmi pare că te-am văzut? Nici nu poți să-ți faci ideie, ce bine, dragă Moritz"...

Moritz zâmbește fericit, împingându-și discret, manșetele de cauciuc în mâneca hainei. Luxul care-l înconjoară — covoarele moi, de pe jos, cadrele din pereți, cu rama asortată la culoarea tapetului și masa, încărcată de bunătăți și de tacâmuri scumpe — nu-l mai intimidează, ca la începutul dejunului. N'are, în față, nici o oglindă care să-i arate barba neîngrijită: iar un servet alb, de olandă — mare cât o față de masă — îi ascunde haina, prăfuită și pătată. Nu rămân vizibile decât mâinile, cu unghiile degetelor în doliu și cu manșetele rotunde, de cauciuc, prinse cu butoni de metal prost.

— „Da mie ci bini îmi pare, dragă Gaston. Așa să mor, dacă m'am gândit, măcar, că ai rămas așa un buiet cumsăcadi. Când te-am văzut di diparti, îmbrăcat ca un buier, cu baston de abanos și cu lanț de aur, la ceas, să mor di n'am zis, în gândul meu: — Par'că-i Ghers, da par'că nu-i el. Da de-o fi, chiar, el, tot nu-i nici o pricopseală. Ci?... Par'că o să să mai uite el, la mini?... Și, când colo, tu sângăr ai venit la mini și mi-ai zis: — Nu esti dumneata cumva, Moritz Klein, din Focșani?...

Ascultând elogiul propriei sale mărinimii, Gaston Rozeanu își simte inima copleșită de un flux de bunătate. Cu câteva ore mai înainte, mergând spre cafeneaua din centrul orașului, l'a întâlnit pe Moritz, — slab, îmbătrânit și îmbrăcat ca vai de el — venind dinspre gară, cu o valiză mică în mână. Suveniruri nestерse îi leagă pe ăști doi oameni, de pe vremea când — acum 30 și mai bine, de ani — își făceau, amândoi, ucenicia, în prăvălia lui Nathansohn, dela Focșani. Pe-atunci au trăit, un timp, ca frații, împărțind de multe ori câte o bucată de pâine, udată cu lacrimi, că Nathansohn era om rău și sgârcit fără pereche. Pe urmă — pela 15 ani— s'au despărțit. Moritz a plecat la Bacău, la niște rude, iar Ghers — încrezător în steaua lui și în cele câteva sute de lei ce agonisise în anii de ucenicie — a venit la Ploești și s'a aruncat, cu disperare, în afaceri de petrol. Și astăzi, unde-i unul și unde-i celălalt! Ghers Rosenfeld — devenit Gaston Rozeanu — are un palat de casă, la Ploești și trei sonde, în eruptie, la Băicoi.

Și-acum, stau față 'n față, după o masă îmbelșugată, în care timp Gaston mai mult a vorbit decât a mâncat, iar Moritz mai mult a mâncat decât a vorbit și mai mult a băut, decât a mâncat. Gânduri generoase preocupă pe fiecare dintre cei doi prieteni. Petrolistul a pregătit, deja, zece hârtii albastre de câte o mie, într'un plic pe care l'a pus în buzunar, la îndemână, așteptând momentul potrivit să i-l ofere lui Moritz. (Și-a pregătit și câteva cuvinte simțite — „Asta, ca un gaj al legăturilor noastre trecute și ca un acont asupra celor viitoare"...) Iar voiajorul se gândește cum și-ar putea arăta, mai bine, recunoștința, pentru primirea caldă a prietenului său.

De-odată sare de pe scaun

— „Pardon un moment. Mă întorc îndată!"... Și ese în vestibul unde, lângă cuier, și-a lăsat valiza cu „mostre". După o clipă se întoarce ținând, cu sfințenie, în mână, un pachetel, învelit cu hârtie subțire. (Gaston, tocmai, scoase plicul și-l aștepta)...

— „Uite, dragă Gaston, n'ai să te superi, nu-i așa? Am avut așa o bucurie mare că te-am văzut și că ai rămas tot Ghers al meu, cum te știam, că ti rog să primești asta, ca un suvenir, di l mine..."

Și, cu sila, îi pune pachetelul în mână: o duzină de pieptini deși, de os, prima calitate.

CÂTE PUȚIN DIN TOATE CELE

Un Goliat printre gândaci

Cel mai puternic gândac din lume, gândacul Goliat, are între gât și umeri un loc care joacă rol de menghină. Un deget introdus acolo este imediat rupt. Chiar chei de fier poate îndoi cu ușurință acest Goliat printre gândaci.

Grupele rasiale ale Africei

Antropologul german dr. von Levetzow dă o privire generală asupra grupurilor rasiale din Africa. Chiar în Africa anti-europeană existau oameni blonzi, cu ochii albaștri, care încă și astăzi formează în Africa de Nord franceză 10% din populație. Popoarele indigene din Africa de Nord sunt denumite hamite și semite, după grupul de limbă. Teritoriul negrilor începe în Sudan. Cel mai important grup al limbilor negroide este „bantu". Triburile „bantu" s'au răspândit până în Africa de Sud. Aceștia sunt „herero" și „cafru" sau „zulu". In regiunea sălbatică a Congoului se află pigmeii. In Sud trăiesc africanii de Sud, de culoare deschisă, care se împart în „hotentoți" și „bohimani". Acești africani de culoare deschisă și pigmeii sunt cele mai vechi rase din Africa de astăzi. In Africa de Sud și Africa de Est au trăit probabil la început europeizii. Construcția scheletului acestora trebuie imaginată mai asemănătoare cu aceea a antecesorilor noștri din rasa Cromagnon decât cu acela al hamitilor de astăzi. Istoria rasială și a popoarelor din Africa se prezintă din ce în ce mai mult ca o imigrație repetată a unor popoare nordice, căreia i-a urmat regulat o amestecare cu popoarele indigene și o desnordizare a năvălitorilor

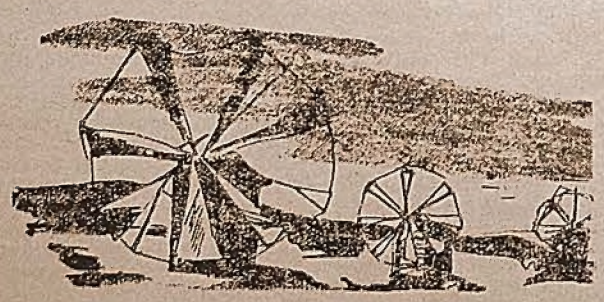

Razele Roentgen descoperă contrabandiștii

In Egipt, unde comerțul de stupefiante este în floare poliția a recurs la folosirea unor metode moderne în lupta contra bandelor de contrabandiți, atât de rafinate. Se știa de mult că contrabanddiștii dădeau cămilelor de transport să înghită capsule de argint umplute cu opium, pentru a putea trece astfel pe lângă autoritățile vamale. După trecerea granitei animalele eliminau capsulele pe cale naturală. Mai înainte pentru a surprinde contrabanda polițiștii tăiau cămilele, jertfindu-se astfel prețioase animale de transport, cu riscul de a nu se găsi nimic și trebuind să se dea despăgubire. Pentru a evita aceste dificultăți poliția egipteană se folosește acum de aparate Roentgen, cu ajutorul cărora se cercetează caravane întregi la trecerea frontierei, constatându-se imediat prezența capsulelor cu opium. Autoritățile își încasează taxele de vamă respective și comerțul continuă.

Flori negre

Florile negre sunt o raritate. La noi se obțin numai prin încrucișări îndelungate foarte difficile. In China și în India se găsesc însă plante cu flori negre care cresc în stare sălbatică, după cum a constatat o expediție botanică, întreprinsă recent în aceste regiuni.

Sănătatea la sate

Problema sănătății la sate și înființarea unui cât mai mare număr de dispensare unde cei bolnavi să se poată îngriji, a fost preocuparea de căpătenie a tuturor celor veniți la cârma țării. Ca popor tânăr, rădăcinile noastre sunt înfipte adânc în viața satelor, acolo unde se plămădește sâmburele de viață curată, și de unde își ia adevăratul curs. E și natural ca sâmburile să fie sănătos, pentru ca mai târziu copacul să fie viguros și să dea roade bune. Această problemă, mult desbătută, și-a găsit adevărații susținători sub conducerea pricepută a Mareșalului Conducător, care în inspecțiile pe care le-a făcut în țară, s'a interesat îndeaproape de spitale și dispensare, până și în cele mai îndepărtate cătune. Apoi lotul de medici trimiși la sate, au fost aleși dintre cei cu adevărată dragoste pentru pătura țărănească, pricepuți spre a li se putea încredința sănătatea și viața țăranilor.

Știm cu toții și mai ales cei plecați de-acolo, cei care ne-am petrecut mai mult de un sfert din viață lângă frații și părinții noștri țărani cât de multe boli bântuiau și cât de mulți mureau fără să știe care-i cauza.

Sub regimul Mareșalului Antonescu, s'a căutat o cât mai mare îmbunătățire și o cât mai grabnică soluționare pe cât e posibil în aceste vremuri, a acestei esențiale și vitale probleme. S'au înființat nou dispensare s'a reorganizat corpul medical la sate, cât se poate mai bine și s'au pus la dispoziție medicamente gratuite pentru cei săraci. Deasemeni s'a căutat a se înțelege de către acei medici cari au trăit departe de mediul rural sufletul țăranului și mentalitatea lui, pentru a putea astfel să-i vină mai repede în ajutor și în condițiuni cât mai bune.

Astfel a dispărut aproape complect unul din marile jiagele care bântuiau cu ani în urmă, mai ales printre cei care locuiau pe lângă bălți, paludismul sau frigurile. Apoi sifilisul și tuberculoza fac victime din cele mai puține, acum, datorită higienei și perseverenței medicilor. Este un rezultat cât se poate de îmbucurător, pentru viața unui popor în deplină ascensiune. Mareșalul Conducător a avut în vedere, în inspecțiile ce le-a făcut în primul rând felul de viață, curățenia, îngrijirea și sănătatea acestor pioni ai satelor noastre. Unde n'a fost mulțumit de cele găsite a dat sfaturi a aplicat sancțiuni, iar unde a găsit priceperea și devotamentul pus în practică, a răsplătit, așa cum se cuvenea, pe cei ce meritau. Astfel, încetul cu încetul ideia de salubritate a pătruns atât de adânc în masele țărănești acum, încât spre marea noastră bucurie vedem că nu mai este nevoe ca cineva din afara satului să vină să ia anumite măsuri higienice, ci însiși sătenii se interesează de sănătatea lor, înființându-și dispensare. Avem sub ochi cazul locuitorilor din com. Domnești, județul Muscel, cari au făcut cunoscut Ministerului Sănătății, și Ocrotirilor Sociale, că donează o clădire cu un număr mare de camere cu instalațiuni din cele mai bune, în scopul de a creia o instituție sanitară. Ministerul Sănătății și Ocrotirilor sociale, în urma celor primite, a luat deciziunea de a creia o plasă sanitară model cu reședința în comuna Domnești, care va fi instalată în clădirea donată de locuitorii acestei comune. Trebue să semnalăm grija locuitorilor dela sate pentru sănătatea lor, cari și-au dat seama că numai o îngrijire bună medicală, îi poate scăpa pe ei și pe copiii lor dela atâtea boli.

Pilda locuitorilor din Domnești trebue urmată și de alții.

Constantin Salcia

Vânători de munte bine camuflați, care acționează împotriva partizanilor
(S.I.P.) — Matei Constantin.

VORBEȘTE SUPRAVIEȚUITORUL UNEI NEISBUTITE INCURSIUNI BOLȘEVICE

Lângă peninsula K. apele lenesc al limanului format de fluviul Bug, au prins de câteva zile o scoarță de ghiață, nu prea solidă, dar destul de puternică, pentru a trece peste ea o trupă, dotată cu armament ușor.

In seara zilei de 23 Ianuarie crt., bolșevicii din K. pun la cale o incursiune, — la care participă circa două plotoane, — cu scopul de a captura prizonieri din rândurile noastre. Incursiunea s'a făcut pe țărmul satului D., în sectorul apărat de compania 10, dintr'un regiment de dorobanți. Această companie, este comandată de locot. B., cel dintâi care a fost atacat și primul luptător al companiei, care a deschis focul în bolșevicii ce erau gata să pătrundă în poziție, favorizați de întunericul de nepătruns care se așternuse ca o pâclă deasă peste tot.

Locotenentul comandant, însoțit de patru ostași, se găsea în inspecție pe linia posturilor de luptă. La capătul de jos al unei viroage, acolo unde aceasta își lărgește și-și alungește pâlnia, până se pierde pe nesimțite, în nisipul și 'n întinderea gheței, locotenentul aude câteva șoapte, care-i dădură deodată simțimântul pericolului ce era lângă el. Abia avu vreme să facă semnul convențional ostașilor ce-l însoțeau și iată că gloanțele, în șuierări repetate, începură să se încrucișeze pe deasupra capetelor lor.

Intreaga poziție se alarmează și ghiața limanului din față începe să fie străpunsă de sute de gloanțe deodată. Proectilele noastre trasoare, cari lasă în urmă o lungă dâră de foc, parcă ar fi tot atâtea stele căzătoare, care-și sting lumina odată cu înfigerea plumbului în podul de ghiață.

Dela plot. I, plot. T. R. Motet dă drumul necontenit la rachete, ale căror stele, răspândesc în scoboriri încete o lumină puternică peste toată întinderea din jur. Acum zărim bine chipurile inamicilor, cari fug îngroziți, cu patinele și se rostogolesc pe ghiața lucie. Asemeni unor pasări de pradă ale întunericului, așa se ascund bolșevicii de lumina rachetelor și de groaza armelor noastre, cari lovesc fără cruțare. Dintre cei ce ajunseseră pe uscat și în care trăsese locot B. primele focuri, căzuseră doi și un rănit, ceilalți reușind să scape.

Rănitul însă, nu a fost găsit acolo unde căzuse, ci cu 2—3 sute de metri mai departe, întrucât fusese târît pe ghiață, — probabil de către cei teferi, pentru ca să nu cadă viu în mâinile noastre.

Acolo, — fie că au fost încolțiți de rafalele pe cari le slobozeau necontenit, fie că s'au gândit că va muri, — l-au părăsit, fugind de unde veniseră.

In zorii zilei, când am început să deslușim direcția vaetului, am observat dela margine și până la el, o dâră puternică de sânge, care cursese șiroaie peste luciul albastru al gheței, marcând drumul retragerii grăbite a bolșevicilor.

Spovedania lui Crailic Volodea

...Așa-l chema pe bolșevicul rănit.

L-am transportat imediat pe brancardă la infirmeria batalionului, mirându-ne cum de mai trăia omul acesta, pe care-l străpunseseră două gloanțe într'o parte atât de sensibilă a corpului?... Cu siguranță că aci aveam deafăce cu una din minunile câmpului de bătae, căci altfel cu greu putem înțelege cum de mai trăia Crailic Volodea, căruia îi intrase un glonț sub maxilarul stâng și-i ieșise în creștetul capului, iar un altul îi străpunsese din creștet până sub bărbie?... Mai adăugăm și faptul că stătuse aproape 7 ore pe ghiață...

„Mă numesc Crailic Volodea, — începe el spovedania, — și m'am născut în satul Parza, raionul Golietesca, acum 26 de ani. Fac parte din compania 9-a batalionului de gardă U. E. R. (unitate de pază a regiunei). Am fost trimis în incursiune, ca patrulă înaintată, — împreună cu alți patru camarazi, — de către maiorul Parescenco. In urma noastră, la circa 100—200 metri, veneau eșalonate încă două plotoane.

Am plecat dela Procofca de pe K. și am mers mult de tot, până am ajuns aici. Noi, cei cinci, cari fuseserăm trimiși înainte, aveam misiunea de a pătrunde în spatele posturilor de luptă, pentru a atrage atenția acolo. In acest timp cele două plotoane ce erau în urmă, trebuiau să isbească în față.

Cum am făcut însă primii pași pe uscat, m'a cuprins un tremur de groază. Știam că are să mi se întâmple ceva. Am propus atunci camarazilor mei să ne predăm, căci altfel va fi rău de noi. In acest timp am fost simțiți de o patrulă română, care a deschis imediat focul asupra noastră. Dela primele rafale doi dintre tovarăși au căzut morți, iar eu simții un fulger care mă despică case parcă în două, apoi căzui ca trăznit la pământ.

Cei doi, cari scăpaseră neatinși m'au luat, unul de un picior, altul de celălalt și au luat-o la fugă cu mine, târîndu-mă pe ghiață până unde m'ați găsit zăcând. Nu știu dacă a doua rană o am dela români. Cred că o am dela cei ce m'au târît până acolo, cari au vrut să mă omoare, pentru ca să nu cad viu în mâna voastră.

Inchide apoi ochii, clipește des, uitătura îi fuge peste cap și o puternică hemoragie de sânge îl îneacă pe gură și pe nas. Atunci își pierde conștiința, dă din mâini și se sbate în pat răcnind: „Nu... nu merg în incursiune... Nu merg... Lăsați-mă aici..."

Peste două ore, în care timp medicul batalionului i-a schimbat de 3—4 ori bandajul, — care se năclăia repede de sânge, — a sosit mașina sanitară dela ambulanța Diviziei, care a încărcat doi răniți: pe caporalul Petcu Gh. din regimentul nostru de dorobanți, care fusese rănit în picior, — și pe soldatul Crailic Volodea care avea două găuri în cap. Nu știu dacă Volodea mai trăește, dar știu că la urcarea în mașină, era din nou conștient, întrebând unde îl ducem.

Când a aflat că merge la spital, fața-i palidă i s'a înseninat deodată, exclamând plin de bucurie: „Bine-bine... acolo o să găsesc doctori și medicamente, cari au să mă facă sănătos — Doamne... Doamne... ce suflet bun au Românii!" și iar căzu cu capul pe pernă.

Sft. D. Runescu
Reporter de războiu S. I. P.

Chipuri de eroi

Caporalul Spoială Ion

Caporalul Spoială Ion, născut în comuna Vișinești, județul Dâmbovița la 13 Mai 1917 era fiul lui Petre și al Eleonorei.

A fost șeful unui post de radio al unei divizii de infanterie și-a luat parte la memorabilele lupte din Octombrie și Noembrie 1943.

Nervii tuturor se încordau în luptele sectorului pe care îl apăram, sufletele tuturor se uneau în același avânt pentru stăvilirea puhoaielor de păgâni, iar după fiecare luptă câștigată mâinile tuturor se strângeau călduros udate de lacrimi de bucurie.

Tunarii noștri trăgeau din zori și până 'n noapte, întrecându-se pe ei înșiși în eforturile pe care le făceau.

De patru zile bolșevicii presau tot mai înverșunat spre cota 228.

Telefoanele postului nostru de comandă zbârnâiau ca ieșite din fire, iar observatorii noștri cereau mereu focul stăvilator al puhoiului roșu.

Valuri nesfârșite de bolșevici se îngrămădeau pe o biată bucățică de pământ, apărată cu cea mai aprigă îndârjire de o mână de suflete românești, dârze și cu credința în Dumnezeu.

Dar iată că în toiul bătăliei firele telefonice ale observatorului cu divizionul fură rupte.

Ca o săgeată caporalul Spoială se repezi în adăpostul lui, se echipă într'o clipă cu tot ceea ce îi trebuia la drum, apoi cu aparatul în spate se prezintă comandantului său pentru a primi ultimul ordin.

— Să trăiți domnule căpitan, sunt gata. Ordonați!

— Să ai grijă, băete, să nu ți se întâmple ceva. Du-te în spatele cotei, apoi, încetișor, furișează-te pe linia infanteriei la observator. De acolo raportezi imediat situația.

După o jumătate de oră postul de recepție primea, spre bucuria tuturor, informațiile necesare.

Caporalul Spoială, cu voce emoționată de bucurie transmitea: Am sosit la observator. Rușii sunt în fața liniilor noastre la o sută de metri. Executați oprirea 154, 151, 156 etc.

Salvele bateriilor noastre porniră ca trăznetul asupra bolșevicilor cu fețe schimonosite

— S'a tras foarte bine strigă caporalul Spoială.

— Foarte bine, se auzeau glasurile liniei de infanteriști, dar mai repede, mai repede.

In acest timp se auzi o trosnitură în aparat. Pe fețele oamenilor dela postul de recepție apăru paloarea grijei și a mâhnirei.

— Domnule căpitan, raportează postul 2, caporalul Spoială nu mai răspunde. S'a auzit un trosnet înfundat, apoi cuvinte neînțelese și de-atunci nimic. Nu mai răspunde la apelul nostru.

După câteva ore, linia telefonică restabilindu-se, observatorul de divizion raportează:

— Insfârșit situația este restabilită. Suntem stăpâni pe cotă. Rușii s'au retras în debandadă lăsând în fața liniilor noastre normane de morți și răniți. S'au dat lupte grele corp la corp în interiorul poziției noastre. Nu ne-au putut clinti o clipă. Am fost salvați ca prin minune de loviturile bateriilor noastre care au căzut chiar pe imprejmuirile bolșevicilor făcându-i și pe ei una cu pământul. Datorăm totul grijei dumneavoastră și caporalului Spoială. A murit doborît de o grenadă inamică chiar în adăpostul lui în timp ce transmitea ordinele primite.

Pentru credința lui nestrămutată pe care și-a cinstit-o cu cea mai frumoasă dintre jertfe, caporalul Spoială Ion a fost decorat cu Bărbăție și Credință cu spade cl. III-a și propus la Virtutea Militară.

PAGINA VESELĂ

NICI O LĂSCAIE !

— *Măi Pandele! Şi tu te-ai însurat, nu?*

— *Oho! Să fii sănătos! Am şi doi copii...*

— *Bravo! Să-ţi trăiască!*

— *Să trăim cu toţii.. Dar tu ce-ai făcut? Te-ai însurat? Că auzeam odată că eşti şi tu pe punctul de a face prostia!...*

— *Să fii sănătos! Am făcut-o de vreun an aproape!*

— *Aşa? Şi cel puţin ai plesnit-o?*

— *Ca ăla din poveste: cu oiştea în gard...*

— *Nu eşti mulţumit?*

— *Cum să fii mulţumit, mă, când, vorba aia, nevasta, în loc de avere ţi-aduce în casă şi o soacră!*

— *Chipurile eu am scăpat de soacră... Că am luat-o orfană de mamă!...*

— *Bravo ţie...*

— *Însă nevastă-ta este gospodină?*

— *Da! E cât se poate de bună! Şi ar fi o soţie ideală dacă n'ar avea un păcat!*

— *Zău!*

— *Da, dragă! E foarte cheltuitoare!*

— *Într'adevăr!... Însă ca să poată cheltui, trebuie să aibă, nu?*

— *Vai de capul meu!...*

— *Şi cheltuieşte mult?*

— *Ascultă şi-o să vezi şi tu. Acum o lună de zile mi-a cerut nici mai mult, nici mai puţin decât 30.000 lei...*

— *Enorm! Şi tu ce leafă ai?*

— *Dă-o dracului de leafă şi lasă-mă să vorbesc...*

— *Mă rog...*

— *Aşa... După o săptămână îmi cere 20.000! O sumă destul de rotundă. Apoi după câteva zile mă găseşte bine dispus şi-mi cere 15.000 lei!...*

— *Formidabil, mă!*

— *Da, dragă!... După două zile sare la 30.000 lei...*

— *Extraordinar... Sume, nu glumă! Şi încă de-alea rotunde...*

— *Da, măi... Uite, eri mi-a cerut 18.000 lei!*

— *Şi ce face ea cu banii ăştia?*

— *Nimic, dragă! Tu crezi că-s nebun să-i dau o lăscaie?*

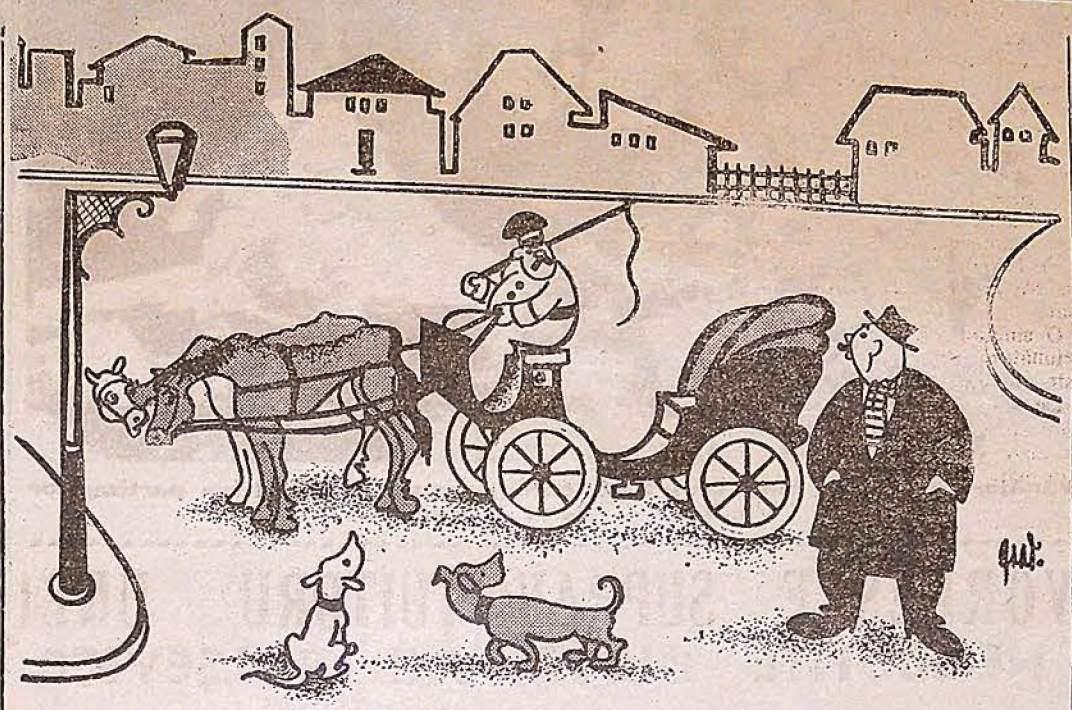

Cetăţeanul *(către birjarul care doarme pe capră): Hei! Eşti liber birjar?*
Birjarul: *Liber coane!*
Cetăţeanul: *Păi de ce nu te duci să te culci?*

CAŞUL BUCLUCAŞ

— Nu iei o bucăţică de caş?, — arătai eu vecinului farfuria cu caş proaspăt tăiat în bucăţele, cu scobitori şi cu păhărele de ţuică.

— Nu, mulţumesc!, — se scuturâ vecinul ca de friguri, privind ciudat în farfurie. Cred că eu nu am să mai mănânc niciodată, caş. Prea e scump.

— Aşi, zic. Patru sute chilogramul.

— Da, zise. Eu însă, am ghinion. Eu îl plătesc de treizeci de ori atât, şi tot nu-l mănânc. Aşa — acu doi ani — vine la mine un vechiu cunoscut. Bătrân, zbârcit, cu ochelarii pe frunte, în cămaşă petecită şi cu pantalonii legaţi cu o curelusă ca o sfoară In urma lui o felişcană neagră, subţire, nemâncată, ca o pisică, cu cozile pe spate.

— O vezi? îmi spuse. Mai am patru ca asta acasă. Ce dracu să le dau să mănânce? Găseşte-i o slujbă.

— Da cum ai ajuns în halul acesta? zic.

— M'au scos la pensie, zice. Nu aveam studii. Eu făceam pe maestrul de muzică, pe ici, pe colo. Au venit alţii, cu carte. Ce să fac cu cele şase mii de lei, pensie? Fata ştie să scrie la maşină. Ce zici?

— Să încerc! — i-am amânat eu. Şi am încercat, m'am dat peste cap şi am reuşit.

A venit la mine recunoscător. Mi-a întins pe masă nişte hârtii ca să-mi dovedească că este autorizat să aducă din Basarabia fel de fel de alimente şi m'a întrebat, la ureche, ce să-mi aducă? Vroia să-mi plătească! Am scos patru mii de lei şi i-am întins.

— Caş dela Ciuciulenl, zic. Dacă găseşti, adu-mi caş de-acolo, pentru banii ăştia. Acolo, ştiu bine că e grozav.

A împăturit banii vădit jenat şi când să plece, mi-a adus aminte că ar trebui să pregătesc actele fetei şi că timbrele costă o sumă de parale, şi nu are.. I-am dat şi pentru timbre... Şi de atunci sunt doi ani, eu nu am mai văzut nici caşul, nici banii şi fata trece pe lângă mine şi nu mă mai cunoaşte.

Astă vară, vine la mine o nepoată dela ţară. O nepoată pe care am ajutat-o în viaţa ei până ce a ajuns acum la casa ei, fără grijă şi înstărită. Altfel... Şi din una, din alta, îmi spune că pe la ei se vinde cazul cu 250 lei.

— Poţi tu să-mi cumperi şi mie vre-o 20 de chile să am pe iarnă?

— Cu mare plăcere, zice. Să-mi trimiţi banii, aşa prin Septembrie, când e caşul mai gras.

Şi i-am trimis

Peste trei luni am primit o pulinică [illegible]

Nu sunt douăzeci scrie, ci numai cincisprezece. Nu e 250 ci 400, plus 700 transportul..

— Ei, zic, nu e nimic. Numai bun să fie.

Dar peste două zile, nevasta îmi spune că putinica curge.

— Curge caşul? — am întrebat cu nedumerire

— Ba curge apă. Apă curată, nu zer.

Am deschis putinica. Era jumătate apă, jumătate caş. Trei caşi roşcovi şi verzi. Niciodată n'am văzut o mai frumoasă culoare de mucegai: Un verde ud, aprins, strălucitor.

Am trimis putinica la gunoi, iar nepoatei mele i-am trimis diferenţa de bani. Şi mi-am făcut socoteala că în doi ani am dat douăsprezece mii de lei pentru caş şi nici nu l-am gustat măcar. Adică patru mii celui cu faţa şi opt mii nepoatei mele.

Conştientă de marele serviciu pe care mi l-a făcut, nepoata mea a aşteptat s'o felicit de sărbători şi văzând că nu o felicit, s'a supărat. Bărbatul ei, s'a supărat, aşa, din datorie conjugală. Pensionarul cel cu faţa, s'a supărat că i-am scris o carte poştală. Faţa lui s'a supărat, probabil pentru acelaş lucru. Nevasta mea s'a supărat că am cheltuit banii de pomană, iar eu sunt mai supărat decât toţi, pentrucă s'au supărat ei. Aşa că—vezi!

Toader Gătej

HAZURI

La doctor

Pacientul: — Am adus analiza, domnule doctor. E grav?

Doctorul (Cetind analiza): — Nici o gravitate. Mai ai slabe urme de viaţă. Dar nu te descuraja. In două luni dispari şi astea

Triajul vagabonzilor

— D-ta eşti numai surd? Ori surdomut?

— Nu. Sunt numai mut.

— Dar d-ta, eşti şchiop din naştere?

— Nu. Numai din şold.

La corecţional

— A treia oară, într'o săptămână te aduce beat aici.

— Nu ţi-e ruşine?

— Ertaţi-mă domnule preşedinte. In celelalte zile am fost în provincie.

La judecată

— Bătăuş, ncanalagiu, beţiv.. Eşti complect!

— Chiar complect, nu, domnule Preşedinte. Îmi lipseşte o doagă.

Intre prieteni

— Poveste ta mi-a ridicat părul măciucă. Ia-i povesticu şi lui Nae?

— Nu! Ar fi fost zadarnic!

— Pentru ce?

— Pentru că Nae e chel!

De-ale copiilor

— Mamă, dacă aşi cădea din pom, ce-ai prefera: să-mi rup mâna, sau să-mi rup pantalonii?

— Desigur că e mai bine să-ţi rupi pantalonii!

— Atunci bucură-te: am căzut din pom şi s'au rupt pantalonii, nu mâna...

Pedeapsă grea

— Şi ce pedeapsă se dă unui om care se însoară de două ori?

— Două soacre...

CĂSĂTORIE DIN DRAGOSTE...

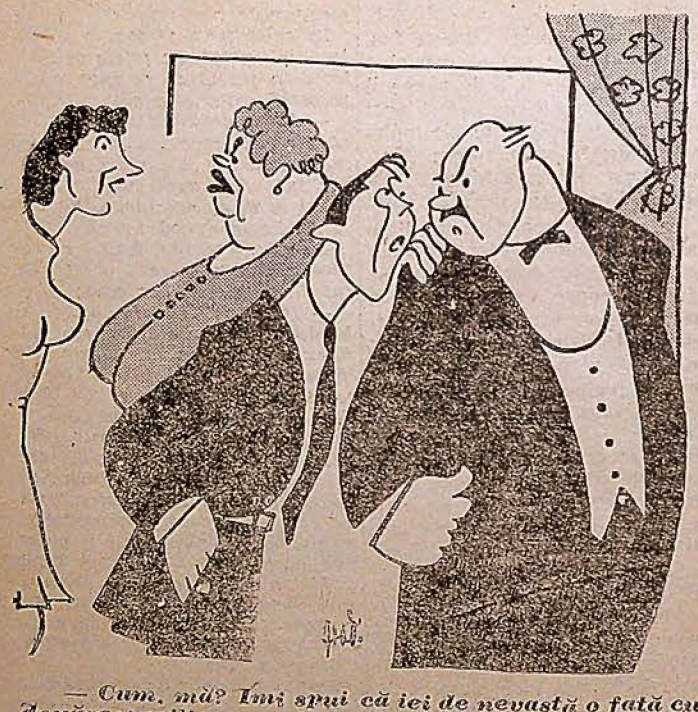

— Cum, mă? Îmi spui că ici de nevastă o fată cu douăzeci milioane şi tu spui că faci o căsătorie din dragoste?

— Bine înţeles, coane! Fiindcă dragostea mea pentru bani e nemăsurată!

SINCERITATE

— Eu când fac vreo gugumănie, râd cel dintâi de ca!

— Aşa? Deaceia d-ta râzi întotdeauna!... Şi deaceia eşti aşa de bine dispus totdeauna!...

BRAVURA CAPORALULUI TEACOI TRAIAN
IN ATACUL CAZEMATELOR

Se dăduse ordinul de înaintare.

Zorile se arătau sfioase prin perdeaua deasă de ceață.

Iarna nu-și arătase colții încă, totuși, vântul acela subțire ce sufla puternic dinspre mare în dimineața aceea, te făcea s'o bănuești pe undeva, pe aproape.

In zarea vânătă, colhozul cu coșurile sale de cărămidă roșie se contura ca o cetate învăluită de mistere.

De jur împrejur, puternice cazemate pe crenelurile cărora blestematele guri de foc împroșcau neîncetat valuri ucigătoare de plumb aprins, stăteau de strajă, răspunzând prompt oricărei tentative de atac din partea forțelor noastre.

In dreapta Kerciul, orașul cosmopolit de pe timpul țarilor, azi un morman de ruine fumegânde, își înălța către cer coșurile caselor, ca niște minarete în care glasul muezinilor a amuțit pentru totdeauna...

In dimineața aceea, colhozul se arăta acolo, la 150—200 m. și trebuia cucerit cu orice preț.

Așa suna ordinul de operație.

Odată faptul acesta împlinit, centrul vital al rezistenței bolșevice era paralizat, iar linia acestora de apărare putea fi răsturnată fără prea mare greutate.

Rușii, însă, dispuneau aci de considerabile forțe de apărare și erau dotate cu mult material de luptă.

Ostașii noștri erau însă desavantajați de faptul că terenul era perfect descoperit. Apropierea de cazemate, ținta inițială a atacului, era deci aproape imposibilă mitralierele bolșevice având un bun câmp de tragere.

„Apropierea de cazemate se va face pe carele de asalt germane care așteaptă în viroaga din spate".

Un ordin scurt, apoi, cu vânătorii noștri în frunte, monștrii de oțel au început a se urni din loc scrijilind cu șenilele lor puternice coaja înghețată a pământului.

Ca la o comandă, de pe gurile cazematelor, toate armele bolșevice au prins a bate atunci puternic, întinzând în calea lor o înfricoșitoare rețea de foc.

Gloanțele mitralierelor sfâșiau aerul rece al dimineții într'un șuer prelung, înfiorător, brandt-urile mușcau pământul gemând înfundat, tunurile tușeau răgușite împroșcând văzduhul cu enormi bulgări de lut și schije.

Nepăsătoare, tancurile înaintau în acest iad, sfidând clocotul acela înspăimântător.

Un nor urias de fum plutea în aer.

Incă puțin...

Se luminase deabinelea. Perdeaua de ceață se ridicase deodată, luată ca de o mână nevăzută.

Printre pâturile vinete de fum, cazematele apăreau la 50—60 de metri învăluite de nouri groși.

O comandă scurtă, apoi...

In fruntea echipei sale de aruncătoare de flăcări, cu aparatele gata de a intra în funcțiune, caporalul Teacoi Traian, un flăcău înalt ca un stejar, părea că nu vede nimic în jurul său.

Distanța prea mare nepermițându-i a folosi aparatele, acționa cu grenadele. Bolșevicii aruncau și ei cu grenade pe crenelurile cazematelor.

Se spărgeau în jurul său grenadele împroșcându-l cu fum și țărână, schijele îi fluerau pela urechi. Bravul caporal nu vedea, nu auzea nimic.

O grenadă bolșevică i-a distrus un aparat omorîndu-i servantul.

O alta i-a scos din funcțiune un alt aparat.

Negru de mânie, curajosul caporal simțea cum i se urcă sângele în față.

Ca o scăpărare de fulger, o idee îi luminează mintea.

Pe brânci, tot una cu pământul, s'a apropiat de prima cazemată.

O singură grenadă și într'o detunătură asurzitoare, cazemata este prefăcută în ruină.

De sub dărâmături, bolșevicii cu chipurile crispate de groază, ca niște arătări, cu brațele ridicate către cer implorând îndurare, apăreau unul câte unul, predându-se.

Caporalul Teacoi Traian nu avea vreme de ei. Lăsându-i în seama celor ce veneau în urmă, a trecut mai departe.

Dela o cazemată din dreapta, o mitralieră care observase acțiunea sa, a deschis foc asupra lui. Gloanțele ucigătoare i-au sfâșiat mantaua, i-au perforat casca și atât.

Dintr'o săritură, bravul caporal a ajuns sub zidurile cazematelor scăpând astfel de sub focul mitralierei.

Inălțându-se pe vârful picioarelor, până la crenel, cu o altă grenadă a redus la tăcere glasul strident al mitralierei bolșevice ce-l fixase. Deacum, drumul spre colhoz era liber.

Un chiot puternic ca o furtună a pornit atunci din sutele de piepturi.

Armele au tăcut ca la comandă. Ținta fusese atinsă.

Printre straturile groase de fum, ca niște sulițe de aur razele soarelui se înfigeau în pământul răscolit de obuze. Ca o împăcare, liniștea se cernea domoală cuprinzând în apele sale calde chipurile îmbrobodite de sudoare ale bravilor vânători, printre care caporalul Teacoi Traian era eroul zilei.

Dimitrie Scheianu
Serg. t. r.

ESCADRILA DE LEGĂTURĂ

Un viraj larg și ne lămurim unde va trebui să aterizăm. Aparatul obosit se așterne pe zăpadă.

Coborîm și intrăm în bordeiul de pe aerodrom. Aici o sobă improvizată dintr'un butoi de tablă — gâfâia de jeratec. Ne desmorțim puțin oasele ca să plecăm apoi la Comandantul escadrilei.

Se telefonase sosirea noastră, întrucât ne așteptau mai toți piloții. Primit cu toate onorurile unui musafir am uitat că deabea îi cunoscusem, așa de repede mă familiarizasem, toți, tineri, din mijlocul cărora voia bună nu a lipsit, m'a prins repede în clocotul veseliei lor.

Un adj. mic de statură cu umori de copil, e acel care face gălăgie mai mult. El, bătrânul escadrilei sau „malinchi" — poreclă dată de camarazii lui, nu-ți vine a crde că are la activul său 86 de misiuni cu 283 ore de sbor. De câteori nu și-a salvat camarazii rămași în nevoie, unii chiar în apropierea liniilor dușmane. Adj. Chirvăsuță din Grupul 7 Vt., plecat în vânătoare liberă, fiind atacat a dat lupta cu vânătoarea rusă, doborînd câteva din ele și isgonindu-le pe celelalte.

Din cauza luptei, care a durat prea mult, a rămas în limita de benzină și a trebuit să aterizeze aproape de Anastasienoska. In ajutorul lui a plecat — „malinchi" — adj. Tilinca Gh. împreună cu un mecanic din Grupul de Asalt. Ii ducea benzină în bidoane pentru a putea decola.

După ce cu greu a fost găsit locul, av. I. A. R. 38 trebuia să aterizeze. Adj. Chirvăsuță întinsese o cămașă improvizând teul, alături de un colhoz unde terenul era mai bun. Malinchi, își salva azi fostul lui instructor de sbor, acel care i-a pus pentru prima dată mansa în mână.

Urcat pe plan, adj. Chirvăsuță a trebuit să dirijeze direcția avionului prin hârtoapele terenului, până la colhoz în spatele căruia era ascuns avionul său de vânătoare. Avionul odată alimentat a putut decola astfel la camarazii ce-l așteptau îngrijorați.

Adj. Tilința Gh. a plecat până acum în 20 de depanări de acest fel, pentru care fapt a primit „Virtutea Aeronautică".

Serg. t. r. av. Teaci Mihai „Amedeo Nazzari" sau „Năzăritul" cum îl ațâță ceilalți, necăjiți că el știind rușește se descurcă mai repede cu femeile, e fisleristul escadrilei. A strâns până acum 130 de ore de sbor cu 40 misiuni. Și el și-a salvat camarazii și a cărat în nenumărate rânduri pături pentru spitale. A fost întâlnit și de vânătoarea rusă, însă cum sbura la mică înălțime a putut ateriza și s'a ascuns în păpușoi din apropiere.

Adj. rez. Bellu Alexandru — ceferistul — căci e funcționar la C.F.R. — când prinde chef de vorbă, mai mult, intervine gluma camaradului de alături:

— la vezi să nu fii pe linie moartă.

Are până acum 116 ore de sbor cu 40 misiuni, majoritatea de transport ușor și depanări.

Adj. șef. Enescu Eugen, nici el nu a scăpat de poreclă. E cam sgârcit, pentru care fapt i se zice „lămâie". A efectuat 38 misiuni cu 130 ore de sbor, transportând răniți din apropierea liniilor inamice la spitalele de campanie.

Serg. T. R. av. Dănăilă Gh., fostul meu camarad de pilotaj, curierul poștal dintre unități, așteptat de atâtea gânduri, are până acum 42 misiuni cu 138 ore de sbor.

Mstr. Baban Traian sau „naiba bătrânul" pseudonim sub care se duela cu epigrame în revistele noastre umoristice, împreună cu Mstr. Căruntu Mihai asigură partea tehnică. In bordeiul de pe aerodrom — atelierul în care se repară micile defecte ale avioanelor, Mstr. Babană T. nu a uitat epigrama.

Când glumele se aprind, el dirijază ironia și voia bună domnește pretutindeni în mijlocul acestor sburători. Albatroșii aerului așteptați pe toate aerodromurile din răsărit, își petrec timpul în misiuni și veselie. Oriunde prezenți, sunt cunoscuți de toți dela un capăt la celălalt al frontului.

Amurgul se lăsase. La fereastră prinsese flori de crin și sălbe. Cu dorurile duse, albatroșii noștri își trimit gândurile către cei dragi. Scriau în țară urări pentru sărbători. Teancul scrisorilor creștea odată cu dorurile lor.

Serg. T. R.
Petculescu I.
Reporter de războiu S. M. P. pentru Aeronautică

Un brav: Locotenent de rezervă Caraman Zaharia

Satul Urschin — ca toate satele rusești — își crește asazisele case din pământul țiuind a pustiu, spre cenușarul cerului întunecos ca și sufletul dospind de ură al bolșevicului.

Miroase a putred și glod printre grămezile de bălegar și gunoaie strânse deavalma.

Din dosul cocioabelor din care orice urmă de vietate a dispărut, la ora 7 și 15 minute dimineața, prin foc puternic de artilerie și brandt-uri, sovieticii se pregătesc de atac.

Compania comandată de cpt. Strâmbei Ioan, are misiunea să cucerească cota 0.9.

Terenul însă e descoperit, fără să aibă nici cea mai mică ondulație.

Rușii sunt bine organizați pe poziții.

In toiul luptei căpitanul cade rănit de o schije de brandt.

Atunci ia comanda companiei locotenentul de rezervă Caraman Zaharia. Nicoreșteanul acesta, de statură potrivită, lat în spate, reușește să-și păstreze integritatea punctului de sprijin.

Satul este la 600 metri de poziția sa.

Patrulele trimise de compania 5-a, reușesc să ajungă pe drumul de care în spatele inamicului.

Rușii răspund cu armament greu.

Dar locotenentul nu se înspăimântă.

Lupta e din ce în ce mai grea.

Inamicul atacă tot mai înversunat, cu forțe numericeste superioare.

Dar când seara cade pe întinderi, după o zi de grele încercări, dușmanul e respins cu pierderi enorme — și satul este cucerit.

In această bătălie cruntă, locotenentul Caraman Zaharia a dat dovadă de bun comandant și de brav luptător.

Flăcăul acesta de 30 de ani și-a petrecut copilăria pe dealurile pline cu vii ale unui renumit târg, crescut de o mamă văduvă și mereu cu ochii triști, în cari înotau toate aducerile-aminte ale unei tinereți fericite alături de un soț ce-și sfințise pământul țării cu dăruirea sângelui în celălalt război.

Pe cât era de sburdalnic, Zaharia strălucea la carte, dând dovadă de o ascuțită inteligență. Invățătorul îi dă sfaturi mamei cu privirile atintite numai asupra fiului, pentru care se străduia din zori și până în noapte, — să-și trimită copilul la mai înaltă învățătură. Și flăcul a venit după ce anii au trecut, tot în acel târg, — învățător, în locul „domnului" care ieșise la pensie.

Când în Iunie 1941, Mareșalul Conducător a dat ordin să se treacă Prutul, pentru a alunga invadatorii bolșevici, Zaharia Caraman a plecat pe front cu grad de sublocotenent.

Pentru comportare eroică în toate luptele la care a luat parte, a fost înaintat locotenent.

Și mereu, numai în frunte, pretutindeni.

Acum sosise ceasul satului Urschin.

Și a fost propus pentru strălucitele sale fapte de arme, la „Crucea de Fier" cl. II-a.

Sold. T. R.
Pavel Nedelcu
Reporter de războiu S. M. P.

Activitate la postul central de tragere al unei baterii A. A. pe frontul de Răsărit (S.I.P.)

Un viciu modern: cinematografita

Consiliul comunal al micului orășel danez Agersted a refuzat înființarea unui cinematograf în localitate, cu șapte voturi contra unu, deoarece „cinematograful ar avea o influență proastă asupra moralului locuitorilor". Pentru majoritatea oamenilor, cari merg de două, trei ori pe săptămână la cinema, cinematograful a devenit ceva obișnuit, ei ne mai punându-și nici măcar întrebarea dece merg la cinema. In Lipsca s'au făcut cercetări cuprinzătoare asupra problemei „efectul pozitiv al filmului", obținându-se rezultate afirmative. Psihologul Wolfgang Wener a reușit să clarifice experimental problema influenței filmului asupra publicului. Au fost întrebați cinefili din toate profesiile și de toate vârstele, docenți și asistenți de psihologie, studenți în medicină, în germanistică și sociologie, muzicanți și profesori. Un student a declarat: „La cinema vreau să mă las prins de o situație, de o problemă sau un sentiment față de care nu trebuia să iau o poziție de răspundere". Un inginer e de părere că „în film vede multe lucruri cari încă nu ne-au trecut prin gând". Un muncitor agricol a declarat: „Dacă m'am certat sau m'a supărat un cal, mă liniștesc la cinema". Un comerciant însă spune că-i place cinematograful pentrucă „realitatea filmică se deosebește de realitatea vieții mele profesionale prin aceea că nu vrea nimic dela mine". O altă persoană a declarat: „In film mă trăiesc pe mine însumi ca într'un sbor; toate lucrurile trec pe lângă mine, cobor, mă urc, sunt când ici când colo, și am impresia unui ciudat sentiment de libertate". O soră de caritate afirmă: Filmul este pentru mine înlocuirea unui mediu corespunzător. Vin în contact cu oamenii și cu viața". Răspunsurile ar putea fi continuate, probabil că fiecare are alte motive de a merge la cinema, omul ocupat pentru distracție, fetele tinere pentru vedetele masculine, băieții pentru vampe, etc.

In orice caz, e un viciu modern, pasiunea aceasta nepotolită pentru spectacolele de cinematograf. S'ar putea spune, că e o boală: cinematografita.

CURIOZITĂȚI

Tratamentul bolilor cu ajutorul lipitorilor este foarte vechiu; se știe că era folosit cu 700 ani înainte de Christos, în Indii; mai târziu procedeul a fost introdus în țările accidentale, pentru a dispare în secolul al 19-lea din prescripțiile medicilor. In ultimul timp însă tratamentul cu lipitori a fost din nou reluat, dovedindu-se mult mai eficace decât unele leacuri medicale moderne. Tratamentul cu lipitori nu poate fi înlocuit printr'o altă formă de extragere a sângelui, căci acest tratament nu este numai o simplă extragere: prin mușcătura lipitoarei este introdusă în acelaș timp în corp o substanță care lărgește vasele sanguine vecine, având și numeroase alte efecte. Se pare că are chiar influență asupra sistemului nervos și asupra organelor așezate mai adânc. Astfel, de pildă, se ușurează mult ficatul la bolnavii de inimă și de tensiune. Pe lângă această substanță specială mai acționează probabil o a doua substanță, așa numitul „histamin", care provoacă îndeosebi lărgirea vaselor sanguine fine, caracteristică pentru mușcătura lipitoarei. Bacili nepericuloși, care intră în acelaș timp cu mușcătura în rană, produc o imunizare mai intensă, ajutând corpului la combaterea altor bacterii. Se poate observa aci deci cazul ciudat al folosirii bacilului cu lipitori este deosebit de eficace în contra bacteriilor.

PUȚINĂ GEOGRAFIE

CASTEL GANDOLFO

Orașul Castel Gandolfo, așezat la sud-est de Roma, numără numai câteva mii de locuitori. El este însă vestit prin poziția lui splendidă la țărmul vestic al Lacului Alban și ca reședință a Papilor. Fermecătorul lac Alban numit și Lago di Castello, este adânc de 170 metri, cu o suprafață de 5.5 kmp., și e situat la 294 metri deasupra nivelului mării. Bazinul lacului este un crater al Munților Albani, masiv vulcanic astăzi împădurit. Marginile abrupte ale craterului se ridică la 160 metri deasupra nivelului lacului, și coamele lor sunt împodobite de o vegetație abundentă.

Când romanii au pornit în anul 397 înainte de Christos războiul împotriva orașului Veii, nivelul lacului s'a urcat la o înălțime neobișnuită, fără vreo cauză aparentă. Augurii etrusci au spus că numai atunci se va putea cuceri Veii când va scădea apa lacului. Romanii, conduși de etrusci, construiră prin masivul vulcanic un canal de scurgere (Emissarium), cu care ocazie învățară arta săpăturilor subterane, ceeace le folosi mult și îi duse la cucerirea orașului. Canalul, care există și astăzi, este lung de 1200 metri, la de 1,3 m. și înalt de 2,3 m. și duce printr'o colină situată în jos de Castel Gandolfo. După ce udă ogoarele, apa canalului curge în Tibru.

Castel Gandolfo a devenit reședință papală în sec. XVII. Pe atunci Papa Urban VIII (1623-1644) a pus să se construiască un palat de vară după planurile arhitectului Carlo Maderno. Este o clădire frumoasă în stil baroc, înconjurată de grădini întinse, care constitue

domeniul papal. Orașul a fost moștenit încă din 1596 ca domeniu al Sfântului Scaun și considerat ca reședință de vară datorită poziției lui frumoase. Numele vine dela familia nobilă romană Gandulf, care a construit aici o cetățuie în sec. XII. După terminarea Palatului de Vară papal numeroase familii bogate din Roma, de pildă Barberrini, Ludovisi, Torlonia, etc. și-au construit aici vile.

Vila Papală a căpătat la 13 Mai 1871 privilegiul exteritorialității acordat prin Legea Garanțiilor decretată de guvernul italian, bucurându-se de aceleași drepturi cu Vaticanul, biserica Sf. Petru și Lateranul. Prin convenția Lateranului, din anul 1929, s'a confirmat din nou exteritorialitatea. Până atunci nici un Papă, începând din 1870, nu mai vizitase Castel Gandolfo. Din 1929 însă, Papa Pius XI se stabilea acolo pentru scurt timp în săptămânile dogorîtoare de vară.

Acum postul de radio al Vaticanului a anunțat că din cauza nimicitoarelor bombardamente anglo-americane din ultima vreme Vila din Castel Gandolfo va fi evacuată. O mare parte dintre cei 18.000 refugiați din zona frontului, cari își găsiseră adăpost la reședința papală și în grădinile vecine, a plecat spre Roma, unde a fost adăpostită în multele mânăstiri și instituții religoase ale Vaticanului. Comunicarea radiofonică menționată declară că mai sunt cca 10000 refugiați în palatul papal din Castel Gandolfo, așa încât la un nou bombardament terorist va fi călcată iarăși exteritorialitatea acestui domeniu al Vaticanului și va fi pusă în pericol viața multor refugiați.

LATINITATEA LIMBII ROMÂNE

Studiind elementele constitutive ale limbii romîne, vedem că la baza limbii noastre este elementul latin, adică limba latină vulgară vorbită în Nordul și Sudul Dunării, care și-a urmat evoluția sa dând naștere limbii române cu fizionomia, pe care am arătat-o, când am vorbit despre fondul latin și despre elementul autohton.

Incă din secolul VI d. Cr. limba română se prezenta cu caractere distinctive, cu înfățișare proprie față de aspectul pe care-l avea limba latină vulgară în celelalte ținuturi ale fostului imperiu roman.

Limba română a fost influențată și de graiul diverselor popoare cu care românii au venit în contact. Cu toată influența exercitată de alte popoare *limba română nu și-a pierdut caracterul latin* și este una din limbile descendente din limba latină.

Latinitatea limbii române se evidențiază cu:

1. *Lexicul*. Cuvintele cu care exprimăm elementele constitutive ale ființei noastre ca trup și suflet, sunt de origine latină; tot așa acțiunile, care susțin ființa omenească (a mânca, a bea, a merge, a alerga, a culege, etc.); filiațiunea; elementele cele mai necesare din natura organică și anorganică (animale, plante, apă, sare, piatră, soare, lună, etc.); prima organizare a unei vieți așezate; toate acestea sunt moștenite dela Romani.

Prin contactul cu alte popoare, Românii au împrumutat multe cuvinte străine. Cihac, autorul unui dicționar al limbii române, făcând calculul cuvintelor din limba noastră, așa cum se găseau în dicționarul său, a ajuns la concluzia că în limba română nu se află decât o *cincime* cuvinte de origină latină, iar *două cincimi* sunt de origină slavă, o *cincime* de origină turcă și o *cincime* de origine eterogenă. După această statistică, înfățișarea limbii române nu ar fi latină decât într'o măsură cu totul redusă.

La baza acestui calcul, stă dicționarul, care nu reprezintă limba română dintr'o epocă oarecare, ci cuprinde cuvintele întrebuințate azi împreună cu toate cuvintele aflate în scrierile vechi. Foarte multe din acele cuvinte au dispărut de mult din limbă și nici nu intraseră decât pe calea scrierilor, rămânând numai în scrieri, fără a pătrunde în graiul poporului. Multe chiar n'au fost niciodată în limba română, ci au aparținut limbilor slavone după care s'au tradus primele scrieri românești, și au trecut în traducerea românească, fie din greutatea de a găsi un termen propriu în limba română, fie din obișnuita lene a traducătorului, care se mulțumește a menține cuvântul strein, cu care el, cărturarul, este familiarizat.

Adăogăm la aceasta, faptul că multe cuvinte de origine latină, nu avusese etimologia stabilită și erau socotită ca de origine streină.

Deci proporția stabilită de Cihac nu este exactă. Dar ceeace dă valoare unui cuvânt într'o limbă este întrebuințarea, pe care i-o dă vorbirea, nu faptul că se găsește în dicționar. Aceasta este valoarea de circulațiune, după care un cuvânt întrebuințat la zece ani odată nu poate avea în viața unei limbi valoarea egală cu un cuvânt întrebuințat de mai multe ori pe oră. Astfel cuvântul *și* nu poate avea aceiași valoare cu cuvântul *predmet*, deși amândouă sunt scrise numai odată în dicționar.

Aceasta este *teoria circulațiunii cuvintelor*, pe care a formulat-o pentru prima oară Hasdeu, făcând în limbă aplicarea teoriei circulațiunii valorilor din Economia politică.

Pentru a stabili valoarea de circulațiune a cuvintelor din limba română, după proveniența lor, Hasdeu a luat două poezii populare, culese din Dobrogea, unde influența slavă și cea turcească sunt, de sigur, mai mari.

Prima poezie este o doină, are numai 6 versuri, în care nu se găsește nici un cuvânt de origine străină, toate cuvintele sunt latine:

Vara vine, iarna trece,
N'am cu cine mai petrece;
Și cu cine am avut,
Vai de mine, l-am pierdut!
L-a mâncat negrul pământ,
La biserică 'n mormânt!

(culeasă de Teodor Burada)

A doua poezie este un bocet sau un cântec de jale, alcătuit din 156 de cuvinte, din care cel mult 20 sunt de origine străină celelalte fiind latine.

Deci, după valoarea de circulațiune, elementele latine intră în constituirea limbii române în proporție aproximativă de *patru cincimi*.

2. *Morfologia*. Aproape toate formele pe cari trebuie să le îmbrace cuvintele din limba română, pentru a-și stabili raporturi între ele, adică toate formele de declinare și conjugare, sunt latinești. Insă tocmai aceste forme constituiesc haina, pe care o îmbracă vorbele, pentru a exprima gândiri; iar această haină este latină. Aceasta arată că limba română avea organizația ei întreagă latină, când a început a primi influențe streine; iar elementele aduse de influențele streine s'au acomodat firii limbii noastre, pentru a putea exprima gândiri în această limbă; deci nu ele au dat coloratura în exprimarea gândirii în limba română.

3. In *fonetică*:

Avem toate vocalele și toate consonantele pe care le avea limba latină, iar cele câteva pe cari le-am adăogat, nu sunt împrumutate dela alte popoore, ci s'au desvoltat în chip natural în limba noastră în decursul evoluției ei. Multe din ele începuseră să se remarce încă din sec. II d. Chr.

Deci sub raportul *lexicului*, limba română are o fizionomie în proporție de 4/5 latină; iar sub raportul *morfologiei* este cu totul latină. Din punct de vedere *fonetic* de asemenea, cuvintele de origine latină n'au suferit modificări sub influența altor limbi, căci popoarele străine n'au influențat cu nimic limba noastră sub acest raport.

4. Si *sintaxa* limbii române este sintaxa popoarelor de origine latină.

Cu acest caracter latin, limba română face parte dintre limbile descendente din limba latină, numite *limbi romanice*, și care sunt următoarele: spaniolă, portugheză, franceză, italiană, reto-romană (vorbită în Alpi de o populație discontinuă) și limba română.

Limba română păstrează tezaurul moștenit din limba latină mai curat ca toate celelalte, nefiind întrecută în această privință decât poate de limba italiană.

Faptul că în decursul timpului limba română a primit atâtea influențe dela popoarele cu care am venit în contact, influențe ce ating mai ales lexicul, nu alterează cu nimic caracterul latin al limbii noastre, căci toate popoarele, prin contactul cu altele, primesc influențe în graiu. Astfel limba engleză, deși posedă un bogat material lexical latinesc, își păstrează caracterul de limbă germanică, iar limbile slavice, așezate peste populația romanică din Sudul Dunării, au primit influențe latine cel puțin tot așa de puternice cât am primit noi dela Slavi și totuși își păstrează caracterul de limbi slavice.

ȘTIINȚĂ PENTRU TOȚI

Gimnastică în contra oboselii

De mult savanții se ostenesc să găsească o substanță chimică, aparentă la oboseală, sau o schimbare izolată a țesutului sau organelor, ca expresie a oboselii; nu există însă nici o metodă care să permită măsurarea cantitativă a oboselii omului. Oboseala, sau expresia pozitivă a ei, activitatea spirituală, fizică și sufletească, este o unitate de fenomene chimice, nervoase sau glando-funcționale. Studiindu-se oboseala s'a luat ca raport maximul unui singur efort, epuizarea

Problema bolilor de oboseală este însă alta. Aci este vorba de realizări de durată, fără pauzele necesare, consumându-se toate rezervele fizice și spirituale. Oboseala cronică este o tulburare a echilibrului chimic și a circuitului periferic. Noui cercetări întreprinse au arătat că oboseala cronică care se manifestă la multe boli nu trebuie considerată o epuizare, ci dimpotrivă o surexcitare a sistemului nervos vegetativ îndeosebi a nervilor vasculari. Aci trebuie să se renunțe la toate mijloacele de excitare, deoarece acestea n'au decât un efect foarte limitat, producând după aceea vătămări. Oboseala cronică poate fi provocată de focare de puroi, tulburări ale funcționării glandelor, după intoxicații cronice, care trebuiesc mai întâi îndepărtate. O combatere activă a oboselii cronice se face prin antrenarea circulației periferice și sprijinul acestei circulații în funcțiunile sale de asimilare. Un rol foarte însemnat îl joacă aci exercițiile gimnastice.

Dinți artificiali chiar în antichitate

Si în antichitate existau adevărați artiști în dentistică. Aceasta s'a putut constata prin numeroase descoperiri făcute în morminte străvechi. Pe timpul lui Herodot vechii egipteni dispuneau de adevărați meștei dentari. Faraonii purtau danturi false și pivot-uri. In morminte etrusce s'au găsit lucrări în aur, proteze de gingii etc., datând din secolul al 9-lea înainte de Christos. Și fenicienii vechi știau să facă dinți artificiali. In Evul Mediu s'a înregistrat un regres considerabil în domeniul igienei corpului. Numai arabii și câteva școli europene făceau excepție. Abia în secolul al 18-lea știința dentară a început să joace iarăși un rol progresând până la nivelul de astăzi. Deosebit de meritoși în acest domeniu au fost germanii Jakob Josef Serre și Philipp Fiaff, acesta din urmă dentistul lui Frederic cel Mare. In anul 1700 au fost puși în circulație dinți falși „moderni" cari se pot admira încă în muzee. Acești dinți primitivi erau fixați în gură cu ajutorul sârmei. Timp de două secole dinții artificiali erau fabricați cu mâna. Abia acum 50 de ani dr. August Wiegand și Ernst Vetter din Pforzheim au deschis primele fabrici în Europa pentru dinți artificiali. Desigur că cu timpul s'au perfecționat și instrumentele dentare. Inainte se întrebuințau adevărate „unelte de tortură", înfricoșătoare.

Care animal poate suporta cel mai mult frig?

In Norvegia s'au făcut experiențe pentru a constata care animal suportă cel mai mult frig. S'a constatat astfel că majoritatea animalelor au putut suporta cel mult minus 45 grade. Ursii albi, balenele și focile însă suportă chiar minus 80 grade. La minus 100 grade nu mai poate rezista însă nici un animal polar. Recordul insensibilității față de frig l-au bătut, lucru aproape necrezut, gâsca și rața, al căror măcănit a încetat abia la minus 110 grade.

Reportajele zilei

Din țară

Parastasul de 6 luni dela moartea mareşalului Prezan

Sâmbătă la orele 11,30 la Schitul Darvari — s'a oficiat parastasul pentru odihna sufletului regretatului mareşal Prezan dela a cărui moarte s'au împlinit 6 luni.

Slujba religioasă a fost oficiată de părintele Simion Ciumandrea, asistat de părintele Onufrei Bratu şi personalul bisericii.

Din asistenţă am remarcat familia ilustrului dispărut, arhitect Negoescu cu d-na, d-na Crăjnaru, d-na Negulescu, familia dr Dimitriu, familia av. Prora, familia Ştefănescu, d. general Pantazi, ministrul armatei, d. general Pălăngeanu, prefectul Poliţiei, d. gen. Petala, d. gen. Samsonovici, ş a.

Modificarea legii pentru recrutarea armatei

Monitorul Oficial Nr. 48 din 26 Februarie 1944 publică următorul decret lege:

AR. UNIC. — Art. 1 din legea Nr. 474 din 1943, privind măsurile de excepţie pentru recrutarea armatei, se modifică după cum urmează:

ART. I. — Până la data trecerii armatei pe picior de pace, tinerii cari împlinesc vârsta de 18 ani, în cursul anului când recensământul are loc, vor fi recrutaţi în următoarele condiţiuni:

a) Bacalaureaţii, absolvenţii liceelor teoretice, şcolilor normale şi seminarelor teologice, ai liceelor comerciale, şcolilor medii agricole, precum şi alte şcoli cu durată de şcolaritate de cel puţin 8 ani, şi echivalente cu liceul teoretic, vor fi incorporaţi şi pregătiţi a deveni ofiţeri de rezervă;

b) Absolvenţii a cel puţin 4 clase de liceu sau gimnaziu, seminar, şcoală normală, gimnaziu comercial, şcoală inferioară agricolă, precum şi orice alte şcoli similare cu durată de şcolaritate de cel puţin 4 ani, vor fi incorporaţi şi pregătiţi a deveni subofiţeri de rezervă.

Absolvenţii şcolilor tehnice industriale, ciclul I, cu 6 ani şcolaritate, vor putea deveni submaiştri militari de rezervă cu gradul iniţial de submaistru militar clasa III-a, iar absolvenţii şcolilor tehnice industriale ciclul II, cu 8 ani de şcolaritate, vor putea deveni direct maiştri militari de rezervă, cu gradul iniţial de maistru militar clasa III-a.

Absolvenţii şcolilor tehnice industriale, de ciclul I şi II, care nu vor reuşi la examenul de admitere în şcolile de maiştri şi submaiştri militari de rezervă, precum şi acei cari nu au specialităţile necesare armatei, vor fi pregătiţi pentru a deveni subofiţeri de rezervă.

Tinerii din categoria prevăzută la punctul b, de mai sus, care la vârsta de 18 ani împliniţi nu au terminat liceul sau învăţământul secundar respectiv, vor putea fi exceptaţi dela încorporare la această vârstă, sub condiţiunea de a nu fi întrerupt şcolaritatea timp de doi ani; tinerii care au întrerupt şcolaritatea chiar un an, nu vor putea fi exceptaţi, dacă nu au fost promovaţi din clasa imediat precedentă.

Normele de recrutare, încorporare şi de prezentare a dovezilor de studii, atât pentru tinerii dela litera a, cât şi pentru cei dela litera b, sunt acele prevăzute în legea asupra recrutării armatei din 1942.

Comisiunea militară de brevete pe lângă M.I.A.P.R.

Comisiunea militară de brevete ce funcţionează pe lângă M. I. A. P. R., descomplectându-se prin ieşirea la pensie a generalului Demetrescu Ştefan, Comisiunea va avea următoarea compunere: preşedinte general de divizie inginer Petrovanu Dumitru; membri: general de divizie Negrel Vasile, general de brigadă Koslinscky Alexandru, inginer şef Iarca Constantin; secretar cpt. dr. ing. Constantinescu Aurel

Personalul Comisiunii se va întruni de 12 ori pe lună şi va avea dreptul la indemnitatea de transport.

Reglementarea cetăţeniei locuitorilor din Basarabia şi Bucovina

Monitorul Oficial nr. 48 din 26 Feb. 1944, publică următorul decret-lege:

ART. UNIC. — Termenul prevăzut de art. 12 din legea Nr. 792 din 1941, pentru reglementarea cetăţeniei locuitorilor din Basarabia şi Bucovina de Nord se prelungeşte cu 6 luni, începând dela 4 Martie 1944. Acest termen poate fi prelungit cu încă 6 luni prin jurnal al consiliului de miniştri la propunerea ministrului justiţiei.

Din Străinătate

Ordinul de zi al Mareşalului von Rundstedt

Mareşalul von Rundstedt, comandantul suprem al forţelor germane în Franţa a publicat Sâmbătă seara următorul ordin de zi adresat către poporul francez şi difuzat prin postul de radio Paris:

Se aduce aminte din nou tuturor francezilor că este strict interzis de a intra în orice fel de contact cu paraşutiştii aliaţi, care vor ateriza eventual pe pământul francez, este strict interzis de a adăposti pe piloţii anglo-americani sau din alte naţiuni aliate, ale căror avioane vor fi doborîte pe deasupra Franţei, care se vor salva cu paraşute sau vor fi găsiţi în avioanele lor.

Deasemenea este strict interzis pentru toţi locuitorii din Franţa de a ridica orice fel de materiale de război sau alte lucruri aruncate de aliaţi în Franţa. Se interzice de asemenea de a se apropia de avioanele aliate doborîte pe deasupra Franţei.

Francezii care nu se vor supune acestui ordin vor fi daţi în judecata Curţilor Militare Germane şi vor fi supuşi pedepselor severe, iar în cazurile deosebit de serioase vor fi condamnaţi chiar la moarte.

Fiecare francez trebuie să informeze imediat postul cel mai apropiat al armatei germane sau circumscripţia poliţienească franceză despre paraşutiştii aterizaţi în Franţa şi despre avioanele aliate care vor ateriza sau vor cădea pe pământul francez. Nesupunerea acestui ordin deasemenea va provoca pedepse grele, pe dealtă parte compensaţiuni vor fi oferite persoanelor cari vor da autorităţilor germane informaţii exacte asupra paraşutiştilor şi aviatorilor aliaţi.

Importante declaraţii făcute presei pariziene de domnul Doriot

Locotenentul Jacques Doriot, şeful partidului popular francez, care s'a înapoiat la Paris venind de pe frontul oriental, a făcut reprezentanţilor presei importante declaraţii cu privire la impresiile pe care şi le-a făcut pe frontul oriental asupra misiunei sale în timpul cât va rămâne în Franţa.

D. Doriot a precizat că mişcările de desprindere ale înaltului comandament german pe frontul oriental au fost făcute în conformitate cu un plan întocmit cu mare precizie. Soldaţii germani au mare încredere în şefii lor şi în armamentul german.

Cu privire la misiunea sa în Franţa, d. Doriot a spus că ea constă în sporirea numărului voluntarilor Legiunei franceze şi pentru înlocuirea voluntarilor ce luptă încă din anul 1941 în rândurile Legiunei franceze. Până la îndeplinirea acestei misiuni d. Doriot se va abţine dela orice activitate politică. D-sa a spus că nu mai este şeful partidului popular francez, ci numai „locotenentul" Doriot. Soarta partidului a încredinţat-o în mâinile comitetului executiv.

Insfârşit, d. Doriot şi-a exprimat deplina încredere în victoria armatei germane împotriva bolşevismului şi pentru crearea unei Europe noui.

Cum vede situaţia militară ziarul elveţian „Tribune de Lausanne"

Ziarul elveţian „Tribune de Lausanne", ocupându-se de situaţia militară scrie:

Acţiunile întreprinse de englezi şi americani nu au avut succesul dorit, în cursul acestei ierni. In Italia, armatele generalului Alexander se frământă pe loc, în timp ce armata 8-a nu înaintează de loc şi calea sa este barată la o mare distanţă de importanta şosea dintre Pescara şi Roma.

Nici armata 5-a americană a generalului Clark nu a reuşit să în stăpânire importanta poziţie de la Cassino.

Încercarea de debarcare nu a dus la rezultatele dorite.

Pretutindeni, germanii au desfăşurat o rezistenţă de o dârzenie cu totul remarcabilă, făcând astfel să dea greş manevra de încercuire pusă la cale de inamic, graţie rapidităţii acţiunilor germane.

Atacurile aeriene ale anglo-saxonilor împotriva oraşelor germane, termină ziarul, nu ar putea să forţeze pe germani la capitulare şi acest lucru este ştiut de toată lumea.

INVERŞUNATE LUPTE AERIENE DEASUPRA GERMANIEI

Un corespondent particular al Biroului Internaţional de Informaţiuni, martor ocular al unei inversunate lupte aeriene care s'a desfăşurat joi deasupra regiunii Wuertenburgului, în cursul luptelor date împotriva formaţiunilor de bombardiere americane, face următoarea relatare:

O puternică formaţiune de avioane de vânătoare germane cu motor, sburând în rânduri strânse a atacat avioane americane de vânătoare care încercau să facă o centură de baraj în jurul avioanelor cu patru motoare americane.

In timp ce o parte din avioanele Focke Wulf germane s'au aruncat asupra avioanelor inamice de vânătoare, celelalte s'au năpustit în mijlocul bombardierelor inamice. Această formaţiune surprinsă de atacul neprevăzut a fost literalmente risipită.

După ce mai multe bombardiere inamice au făcut explozie în aer ca nişte enorme rachete de foc, celelalte căutau să se regrupeze însă au fost risipite de avioanele de vânătoare.

Pârea, scrie corespondentul, că un măturoi imens mătura cerul, până când să cadă ici şi colo avioane inamice cu câte patru motoare.

Un mic grup de 7 bombardiere inamice, care îşi aruncase bombele la întâmplare, asupra munţilor Jura, s'a întors imediat din sborul lui. Inainte ca avioanele americane de vânătoare să fi putut veni în ajutorul acestei formaţiuni, în drumul ei de înapoiere, trei aparate inamice cu câte patru motoare, care se aflau în coada ei, au fost doborâte de avioanele germane de vânătoare.

*

Biroul Internaţional de Informaţiuni află, după indicaţiile date până acum, că un număr de 107 avioane anglo-americane, dintre cari 97 bombardiere cu câte patru motoare au fost distruse în ultimele 24 de ore.

FORŢA COMBATIVĂ A ARMATELOR GERMANE ESTE INTACTĂ

„Pretinsele succese mari ale bolşevicilor sunt relative şi pot să se transforme uşor în contrariu, din cauza enormelor pierderi suferite de sovietici", — scrie ziarul ABC într'un comenariu cu privire la frontul oriental.

Ziarul constată totdeodată că forţa combativă a armatelor germane nu este deloc slăbită. Sovietele, în schimb au suferit pentru fiecare kilometru pătrat pierderi de oameni şi material atât de mari şi care nu sunt în proporţie cu teritoriile cucerite, încât la un moment dat ele pot să aibe repercusiuni hotăritoare.

ULTIMELE ȘTIRI

INTERNE

Cum se lichidează bonurile de rechiziție

Marele Stat Major, secția administrativă, primește bonuri de rechiziție din categoria celor menționate pentru lichidare în titluri și numerar.

Amortizarea titlurilor emise pentru aceste bonuri, se va face în același număr de trageri ca și cele emise pentru subscripțiile cu numerar, concentrate într'o singură tragere, care va avea loc în luna Februarie 1944. Vă rugăm să cercetați de urgență, dacă toate bonurile de rechiziție, v'au fost înapoiate de Cercurile Teritoriale dela recontrolare și recalculare, precum și dacă dvs. le-ați trimis Marelui Stat Major.

Organizarea exploatărilor comunale

Monitorul Oficial No. 48 din 26 Februarie 1944 publică legea pentru Organizarea exploatărilor comunale, conținând toate modificările făcute dela 1938 până în prezent.

Impozitul excepțional pentru apărarea țării se va încasa până la 31 Martie

Monitorul Oficial publică următorul decret-lege:

ART. UNIC. — Aplicarea dispozițiunilor legii impozitului excepțional pentru apărarea țării din 1 Aprilie 1941, cu modificările ei ulterioare, se prelungește pe încă un an, adică până la 31 Martie 1945.

EXTERNE

O mare mișcare de vase la Gibraltar

Corespondentul agenției D. N. B. retransmite o știre din La Linea, după care Sâmbătă dimineață au trecut prin Gibraltar, dinspre Mediterana către Atlantic, 50 de vase de comerț și mai multe vase petrolifere.

In portul Gibraltar se află în prezent 35 de vase comerciale, două vase purtătoare de avioane, un vas de linie și mai multe alte vase de război.

Alte avioane streine au sburat deasupra Suediei

Ziarele apărute Duminică la Stockholm semnalează că în noaptea de Sâmbătă spre Duminică apărarea antiaeriană din Stockholm a intrat în acțiune către ora 19 și 30 împotriva unor avioane străine, ce veneau spre Stockholm dinspre Trosa, adică dinspre sud.

Identitatea și numărul avioanelor nu au putut încă să fie stabilite, deoarece avioanele sburau la foarte mare altitudine.

Apărarea antiaeriană din serviciul coastei a intrat deacement în acțiune, în mai multe rânduri, în cursul nopții.

O nouă decorație germană

Fuehrerul și comandantul suprem al armatei germane, a instituit o nouă decorație, turnată în bronz, argint și aur, ce urmează a fi acordată ostașilor care au participat la luptele împotriva bandelor de partizani timp de 20, de 50 sau de 100 de zile.

7000 lucrători din industria aeronautică americană în grevă

Corespondentul agenției DNB retransmite o telegramă din Detroit (Statele Unite) a serviciului britanic de informațiuni, care anunță că fabricarea aripilor de avioane în uzinele Companiei Brigge a fost paralizată din cauza că 7000 de lucrători au intrat în grevă.

Noul șef al statului major al flotei spaniole

Monitorul Oficial al armatei spaniole anunță că în postul de șef al statului major al flotei spaniole a fost numit căpitanul de vas Pascal Cervera y Cervera.

Aliații nu vor recunoaște noul cabinet argentinian

După o telegramă primită din Washington de către agenția EFE, cercurile politice din capitala Statelor Unite sunt de părere că, în cazul unei demisii definitive a președintelui Argentinei, generalul Ramirez, aliații nu vor recunoaște noul cabinet argentinean, luând aceiași atitudine ca și în cazul Boliviei.

Ancheta asupra bombardării Stockholmului

După cum anunță „Stockholms Tidningen" ancheta militară cu privire la aruncările de bombe sovietice asupraa Stockholmului și împrejurimile lui a fost terminată.

S'a stabilit în mod limpede că nu mai poate fi nici o îndoială asupra originei sovietice a bombelor. Rezultatul a fost comunicat ministerului afacerilor străine și ministerului apărării.

Cercetările continuă încă, înainte de a se da instrucțiuni pentru un demers oficial la Moscova, din partea Legației Suediei în capitala Sovietelor.

Consiliu de miniștri la Ankara sub președinția d-lui Saracioglu

Miniștrii s'au întâlnit în consiliu la Ankara Joi, sub președinția d-lui Saracioglu.

Consiliul a decis între altele, crearea pe lângă universitățile din Ankara și Istanbul a unor institute de criminologie.

Numărul victimelor după bombardamentul dela Toulon

Pierderile în sânul populației civile după atacul terorist anglo-nord-american împotriva orașului Toulon din ziua de 24 Noembrie 1943, sunt arătate acum ca fiind de 450 persoane.

O mare cantitate de obiecte italiene de artă au ajuns în Africa de Sud

Se află din Londra că ziarul „South African" anunță că după relatările mai multor negustori de obiecte de artă și experți din Johannesburg, au ajuns în Africa de Sud o mare cantitate de obiecte italiene de artă, în ultimul timp.

Experții de artă din Johannesburg au identificat valoarea unor anumite colecții artistice italiene particulare aflate în Africa de Sud, ca provenind din Italia.

Este vorba, în parte, de tablouri de o mare valoare artistică.

Grevă generală în Paraguay

După cum anunță o telegramă din Asuncion — retransmisă de corespondentul Agenției D.N.B.— sindicatele de lucrători din Paraguay au declarat grevă generală, astfel că tot traficul a încetat, pe străzi circulând numai patrule militare.

In afară de gazeta guvernului, nu mai apare nici o publicație.

O divizie anglo-americasă încercuită în Birmania

Un corespondent al agenției Domei de pe frontul birman anunță că divizia a 7-a din armata anglo-indiană, care a fost încercuită în depresiunea Sinzweya, la răsărit de munții Mayyu, este pe cale de a fi complet nimicită

Chiar de pe acum, această divizie a fost redusă la jumătate din efectivul său.

Peste 80 la sută din tancurile și tunurile acestei divizii au fost scoase din luptă prin atacul năvalnic dat de un grup de voluntari. In plus, proviziile de muniții și de hrană ale acestei divizii sunt pe sfârșite.

Corespondentul mai adaogă că, în fața acestei situații disperate, ofițerii superiori caută să se salveze cu avioanele.

Avioanele aliate au aruncat mine magnetice în apele suedeze

Se află acum din izvor oficial că Joi seara, avioanele aliate cari au zburat în apropiere de Helsingborg și deasupra regiunii de Sud a Suediei, n'au aruncat bombe ci mine magnetice.

Până în momentul de față s'au găsit opt din aceste mine cari au fost făcute inofensive.

„Svenska Dagbladet" anunță că minele au fost destinate, probabil, să fie cufundate în Oeresund. Dat fiind faptul că se crede că alte mine au fost aruncate în Oeresund navigația între Helsingborg și Hssingoer a fost întreruptă, luându-se măsurile pentru pescuirea lor.

Noul ministru de război argentinian

Serviciul britanic de informații anunță din Buenos Aires că fostul ministru al muncii, colonelul Peron, a fost numit ministru-adjunct al războiului în guvernul prezidat de d. Farrell.

Proectul pentru construirea unui tunel de cale ferată pe sub Canalul Suez

După cum anunță corespondentul agenției DNB, administrația căilor ferate egiptene studiază în prezent un proect pentru construirea unui tunel de cale ferată pe sub Canalul Suez

Acest tunel va trece dela Port Faud pe malul din față al Canalului scurtând foarte mult drumul dintre Egipt și Palestina.

Temperatura cea mai scăzută din ultimii ani în Portugalia

Joi s'a înregistrat în Portugalia cea mai scăzută temperatură din ultimii ani, anunțându-se atât din Portugalia de Sud, cât și din cea de Nord, 11 grade sub zero. Se mai subliniază faptul că aceasta este cea mai joasă temperatură înregistrată până acum la această dată, când este aproape primăvară.

In Lisabona și în împrejurimi ninsese și Vineri, lapt cu totul neobișnuit la această dată înaintată. Spre marea uimire a populației, munții Sintra erau Vineri acoperiți cu zăpadă, spectacol cu totul neobișnuit. In unele locuri, zăpada a atins grosimea de 20 de centimetri.

Se crede că acest val de ger, împreună cu secela de până acum, nu va avea o influență rea asupra semănăturilor.

Vas spital german atacat de avioane sovietice

Avioane sovietice cu torpile au atacat, în mai multe rânduri, cu torpile un vas-spital german, în zorii zilei de 26 Februarie, la circa 10 mile marine spre nord-vest de insula Hangoe, fără însă a înregistra vreun succes

Atacul a fost dat de avioanele sovietice, cu toate că vasul-spital avea perfect vizibile semnele distinctive prevăzute de convenția dela Geneva și cu toate că inamicul a fost informat despre identitatea vasului.

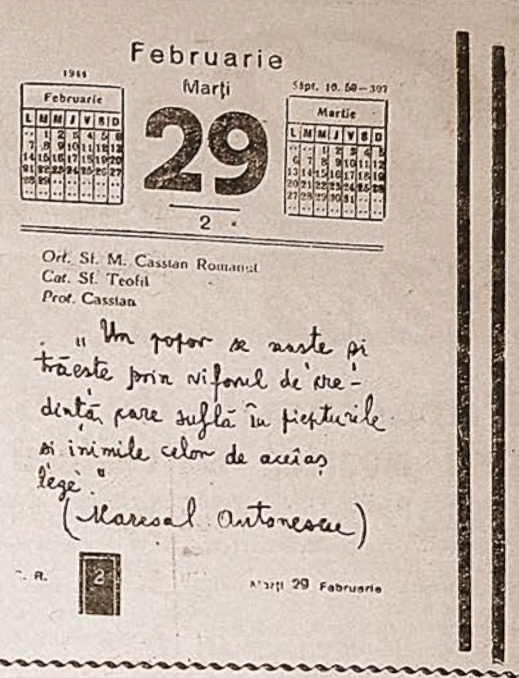

SITUAȚIA PE FRONTURI

FRONTUL DE RĂSĂRIT

In sectorul de sud al frontului de răsărit, formațiuni grele germane, sprijinite de avioane Stuka, au atacat în deosebi în sectoarele Kirovograd și Rogacev, pricinuind sovieticilor pierderi însemnate.

Intr'un loc, atacul german, intervenind în momentul deslănțuirei atacului inamic, acesta a fost zădărnicit, și un mare număr de autocamioane și blindate au fost distruse.

Pătrunderi locale au fost curățite sau zăvorâte, prin contra-atacuri date de trupele germane.

Sovieticii au pierdut un total de circa 700 prizonieri, precum și 18 tunuri de asalt, 13 obuziere grele și numeroase arme automate.

In sectorul central al frontului de răsrit, la sud de Dobrunsk, forțele sovietice au continuat, încercările lor de străpungere, sprijinite puternic de artilerie și numeroase care blindate.

Toate aceste încercări însă au dat greș, inamicul suferind pierderi extrem de grele.

In sectorul Vitebsk, s'au dat lupte locale de mică importanță. Toate atacurile sovietice, au fost respinse în fața pozițiilor germane. Au fost distruse 5 care blindate inamice și s'a capturat un nou material de război.

La răsărit de lacul Pripus, bolșevicii au concentrat formațiuni mai puternice, pentru a pătrunde pe aci până la Plescan.

Și această încercare a fost respinsă cu mari pierderi. Au fost doborîte 21 avioane sovietice.

In sectorul de nord al frontului, trupele germane, au continuat, să se desprindă sistematic în câteva sectoare.

Puternice atacuri inamice atât la est de lacul Pskov, cât și pe frontul dela Narva, au dat greș, după lupte crâncene.

FRONTUL DIN ITALIA

La capul de pod Nettuno, mai multe atacuri puternice ale inamicului, s'au prăbușit sub focul concentric al apărării germane.

Artileria cu tragere lungă a bombardat porturile Anzio și Nettuno, precum și alte locuri de debarcare inamice.

Intre 26 Ianuarie și 24 Februarie, la capul de pod dela Nettuno, în cursul luptelor, au fost făcuți 5721 prizonieri, 212 care blindate au fost distruse, iar alte 21 au fost grav avariate. Un număr de cinci tancuri au fost capturate și peste 40 piese de artilerie, au fost distruse.

Pe frontul din Italia de Sud, ziua a trecut fără evenimente însemnate.

RĂZBOIUL AERIAN ȘI NAVAL

Avioane de bătălie germane, au atacat cu succes debarcări inamice în portul Anzio și poziții de artilerie dela capul de pod, prin surprindere.

Ele au pricinuit incendii la depozitele cu provizii și au făcut să sară în aer depozite de muniții.

In cursul luptelor aeriene, date deasupra Alpilor, s'au prăbușit în prăpăstiile Alpilor peste 1000 aviatori nordamericani, ce au încercat să se salveze din avioanelor lor, care fuseseră doborîte în flăcări.

Ei sunt sortiți să piară din cauza înghețului.

Incercările germane de a salva pe acești piloți, au rămas până acum fără rezultat, din cauza zăpezilor.

Unități de protecție ale unui convoi german, au respins în noaptea trecută, în apele dela Havre, atacuri repetate date, de vedete pritanice, incendiind două dintre ele. Una dintre aceste vedete, a fost lăsată pe locul, unde s'a dat lupta, fiind pe calea de a se scufunda.

Convoiul a ajuns la postul său de destinație, fără a suferi pagube.

In noaptea trecută, aviatorii teroriști sovietici, au atacat din nou Helsinki, capitala Finlandei. Pagube au fost provocate la cartiere de locuit și populația a suferit pierderi.

Apărarea antiaeriană finlandeză și aviatorii germani de noapte, au distrus 13 avioane

Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ", București, str. Sărindar 5-7-9, înmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Of. Com. București.
Tipărită la 28.II.1944